

„GLAS“ v vsako gorenjsko hišo!

S skupnimi močmi razširimo naš list. Naročniki! Pokažite ga prijateljem in znancem. Povejte jim, da vas »Glas« sproti seznanja z vsemi domačimi novicami

in problemi in z najpomembnejšimi dogodki od drugod.

Za vse stare in nove naročnike, ki bodo poravnali naročnino za

leto 1965 in vsaj za I. polletje 1966, bo priredilo uredništvo »Glasa« v začetku prihodnjega leta doslej največje nagradno žrebanje.

LETO XVII. — Številka 82

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNIK

GLAS

KRANJ, sobota, 23. 10. 1963
CENA 40 DIN

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od 1. januarja 1958 kot poltednik, od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

ČRNO NA BELEM

»Zameril sem se, pa so me vrgli na cesto.«

Taka je ena izmed mnogih izjav v najrazličnejših pritožbah delavcev, ki jih imajo na odsekih za delo, na sindikalnih svetih, uradih za pravno pomoč in drugi. Utemeljen ali neutemeljen strah pred »cesto« v ozračju reforme je v resnici marsikje zadržal sproščeno besedo delavcev, hkrati pa se je povečalo število pisanih pritožb in sporov prizadetih posameznikov.

Naravnost povedano: gre za neurejeno zakonodajo v delovnih organizacijah. Ze dosežani statuti in ob njih razni pravilniki v delovnih organizacijah so bili marsikje narejeni brez izkušnje, pa tudi sicer jih je življenje že prehitelo. V zadnjem času pa smo dobili veliko novih zakonov, ki so postavili podjetja v povsem nov položaj. Sem sodijo temeljni zakon o podjetjih, Zakon o združevanju in poslovnem sodelovanju gospodarskih organizacij, Zakon o šolah, temeljni zakon o organih upravljanja, temeljni zakon o zavodih in drugi. Zlasti temeljni zakon o delovnih razmerjih je bistveno spremenil mnoge dosežane funkcije organov, organizacij in vodstvenih ljudi v podjetjih ter uzakonil vrsto pravic in dolžnosti zaposlenih ljudi.

Za uveljavljanje vseh teh zakonov bi morali v kolektivih čimprej prilagoditi novim razmeram tudi notranje predpise. Statuti podjetij kot določa zakon bi morali biti v duhu novih zahtev izpopolnjeni, prediskutirani in dokončno sprejeti najkasneje do 9. aprila prihodnje leto, mnoge pravilnike pa bi morali že sedaj spremeniti oziroma prilagoditi današnjim zakonskim zahtevam.

Vendar gre to delo prepočasno naprej, to pa povzroča vse več nezadovoljstva med posamezniki in ponekod tudi med celotnimi kolektivi. Tudi stvari, ki so rišle v javnost

v zvezi s kolektivom »Gorenjci« v Radovljici, hotelom »Park« na Bledu in še marsikje drugje, so imele korenine v reševanju stvari »od oka.« Zlasti to velja za delitev čistega in osebnega dohodka, za sprejemanje, premeščanje in odpušcanje delavcev itd. brez izdelanih kriterijev oziroma ustreznih pravilnikov. V takih razmerah so organi samoupravljanja in za njihovi odgovorne osebnosti v podjetjih prisiljene mašiti luknje z reševanjem zdaj tega zdaj onega primera brez prave organizacije. Prizadeti pa ima ob takem reševanju ne hote občutek, da se mu godi krivica (kar je večkrat tudi res!) in vidi povsod le osebne vzroke.

Zaradi vse več problemov te vrste, ki marsikje vplivajo ne le na razpoloženje in odnose, marveč tudi na proizvodnjo, se v kolektivih zdaj odločno lotevajo reševanja teh zadev. Občinski zbor občinskega sindikalnega sveta na Jesenicah je pretekli teden ugotavljal, da je ena najvažnejših nalog — preurejanje in izdelava interne zakonodaje v kolektivih. Občinska skupščina Škofja Loka je na zadnji seji kritično ocenjevala stanje v podjetjih in sprejela priporočila. Prav tako pripravljajo komisija za statute pri občinski skupščini Kranj poročilo o tem, ki ga bo predložila odbornikom.

V večini ugotavljajo (to je stara pesem!) da je to vprašanje najbolj pereče v manjših kolektivih, kjer ni ustreznega strokovnega kadra. Se pa razen strokovnih težav pojavlja tudi pretirana previdnost in bojazen, češ saj še ni dokončno, saj bodo še spremembe, počakajmo druge in podobno. Skratka strah, da bi zapisali črno na belo tisto, kar okvirni zakoni zahtevajo in kar je konkretno za njihove razmere najboljšo.

M. Makuc

O gospodarstvu

V torek prihodnji teden bo Kamnik obiskal predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Janko Smole, kjer se bo s predstavniki tamkajšnjih podjetij in družbeno-političnih organizacij pogovarjal o aktualnih gospodarskih vprašanjih. Razgovor sta organizirala občinska odbora SZDL in občinska sindikalna sveta občin Kamnik in Domžale. Nekatera vprašanja, na katera bo odgovarjal Janko Smole, so že vnaprej pripravili, in sicer največ o problemih, ki jih tudi po reformi še vedno ne morejo rešiti delovne organizacije same.

POTROŠNIKI!

POCENI

pohištvo lahko kupite v prodajalni

»DEKOR« — Kranj,

Od 15. oktobra do 15. novembra prodaja prodajalna vse vrste stanovanjske opreme

s 5% popustom

Pri klasičnih kuhinjah še poseben popust
Prodajalna odobrava potrošniška posojila
Izkoristite izjemno priljubljenost

SEDEM VASI BREZ VODE

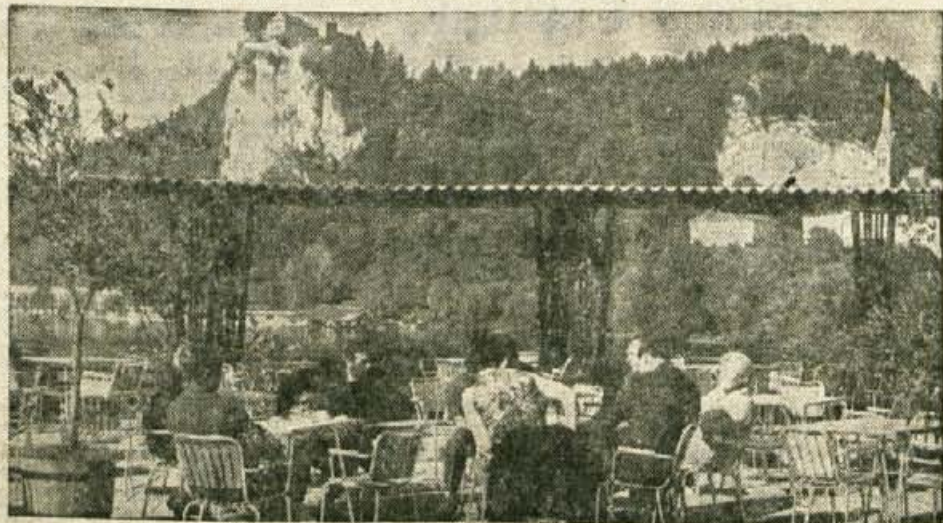
BO TOROVO DOBILO VODO?

Te dni je v teku akcija za gradnjo vodovoda v Torovu pri Vodicih. V vasi je deset hiš. Vodo bodo speljali iz vodovodnega omrežja Cerklje — Vodice — Mengeš. Vaščani sami bodo izkopali 1250 metrov dolg kanal za glavni vod, s čimer bodo zmanjšali stroške gradnje za okoli poldrugi milijon dinarjev. Poleg tega so sami že zbrali nad pol milijona dinarjev

prostovoljnih prispevkov. Kljub temu pa bodo morali dobiti še okoli šest milijonov dinarjev, da bo končno pritekla voda v torovske hiše. Z gradnjo bodo lahko pričeli takoj, ko bo vodna skupnost Cerklje — Vodice — Mengeš dobila garancijo od občine, tla bodo to investicijo plačali.

Krajevna skupnost Vodice zajema devet vasi. Od tega

imajo do sedaj samo Vodice in Zapogje vodo, vse ostale pa so brez vodovoda. Težave nastanejo posebno pozimi, ko morajo vodo voziti iz sosednjih vasi in je največkrat cesta neprevozna. Zanimivo je to, da imajo vasi, ki so oddaljeneje od večjih mest, že zdavnaj vodo. Vasi KS Vodice pa so v neposredni bližini Ljubljane pa jo še sedaj nimajo. — JJ

Jesen na Bledu, ko redki turisti v sončnih popoldnevih še radi posedajo po klopčah ob jezeru in na vrtu Kazne, gostinci in turistični delavci pa štejejo denar, ki so ga zaslužili poleti, in razmišljajo o zimski sezoni — Foto Franc Perdan

OB ZBIRANJU POMOČI ZA POPLAVLJENCE

V Domžalah za 4 milijone dinarjev

Nekatere krajevne organizacije Rdečega križa in tudi v raznih kolektivih domžalske občine že zaključujejo zbiranje pomoči za poplavljenca v Pomurju in na Primorskem, medtem ko je v drugih krajih in kolektivih zbiranje še v teku.

Na terenu so začeli zbirati pomoči šele s prvim septem-

brom. Skupno so doslej zbrali na terenu, v delovnih organizacijah in v podmladkih in mladini RK za skoraj 2 milijona dinarjev oblačil, blaga za obleke, obutve in živl ter 1.850.000 denarja, kar vse se že bliža vrednosti 4 milijone dinarjev.

Samo krajevne organizacije so zbrale 830.000 dinarjev

in materialnih potrebščin v vrednosti 720.500 dinarjev. Pri tem so se še posebej izkazali v Ihanu, Moravčah, Mengšu, Trzinu, Radomljah, Krtini, Blagovici, in Domžalah, medtem ko so v drugih krajih (Vir, Dob, Lukovica, Jarše) šele sedaj začeli z bolj organiziranim zbiranjem pomoči.

Zlasti je treba pohvaliti podmladkarje RK na šolah. Tako je 12 podmladkarjev na šoli Rova zbralo 2.560 dinarjev, otroci Posebne šole v Homcu pa so za poplavljenca darovali denar, ki so ga nabrali z zbiranjem odpadnega materiala. Na osnovni šoli Radomlje so zbrali 44.033 dinarjev, v Mengšu pa so zbrali veliko šolskih potrebščin in drugih materialnih potrebščin v vrednosti več kot 150.000 dinarjev.

Na občinskem odboru RK je sekretar tov. Jože Kosmač poudaril, da se je spet pokazalo, da so najprej in največ pripravljene pomagati občani z nizkimi osebnimi dohodki, ko so včasih celo sami potrebni pomoči. - F. G.

V Gorjah so delovni

V zgornjem delu soteske Vintgar je krajevna skupnost Gorje pred kratkim dala v promet nov most čez Radovno. Most je sposoben za promet z vsemi motornimi vozili.

Krajevna skupnost Gorje, ki je zelo delavna, ima v načrtu še gradnjo dveh mostov: v Radovni in čez potok Jelo. Z dobro organizacijo dela so občani te skupnosti prihranili precej denarja. Zaradi gradnje in popravil mostov, ki jih je hudo razdejala poplava, bodo še nadalje usmerjali največ sredstev in dela za urejevanje vodnih objektov, ceste in pota pa bodo prišla na vrsto šele za temi nujnimi opravili.

SKUPNI PLENUM SZDL IN ZK V RADOVLJICI

Pred konferenco v novembru

Na skupnem plenumu občinskega odbora SZDL in občinskega komiteja ZKS Radovljica, ki je bil pretekli teden in sta se ga udeležila tudi republiška poslanca Miran Košmelj in Vaso Šifrar, so razpravljali o spremembi občinskega proračuna in o pripravah na občinsko konferenco SZDL.

V zvezi s spremembo občinskega proračuna so govorili zlasti o tem, kako na vseh področjih racionalneje trošiti proračunska sredstva, ki bodo za okrog 77 milijonov dinarjev manjša kot je bilo predvideno. Radovljiska občina je v tem pogledu v

težavnem položaju še zlasti zato, ker so bili dosedanjni njeni proračuni v precejšnji meri odraz intenzivnega širjenja proračunske potrošnje. Več kot polovico sredstev gre na primer za potrebe šolstva, vzdrževati morajo nad 120 km cest III. reda itd.

Še težavnejše bo prihodnje leto. Zato je sedaj čas, da se prouči kaj vse sodi v proračun in kaj ne.

V razpravi so veliko govorili tudi o vzrokih nezadostne udeležbe na zborih volivcev, ki so bili pretekli teden prav o tej problematiki. Od 24 predvidenih zborov jih 9 ni bilo zaradi premajhne udeležbe, pa tudi sicer je bilo zelo malo ljudi. V celoti se je zborov udeležilo nekaj manj kot 400 ljudi, ali 2,7% vpisanih volivcev.

V drugem delu skupnega plenuma so sklenili, da bo občinska konferenca SZDL okrog 20. novembra in da bodo tudi pri volitvah občinskega plenuma uveljavili načelo rotacije. Krajevne konference bodo končane do konca tega meseca. Doselej jih je bilo sedem. Za občinsko konferenco bodo pripravili tri poročila: o gospodarskem položaju v komunih in izvajanju gospodarske reforme o položaju družbenih služb in o mestu in vlogi SZDL.

Nov zdravstveni dom

Gradbeno podjetje »Graditelj« v Kamniku s polno paro dela, da bi bil nov zdravstveni dom do spomladi 1966 dograjen. V stavbi, ki so jo pričeli graditi že leta 1948 kot zadružni dom in ki je bila pozneje namenjena za dom družbeno-političnih organizacij, bodo zdaj razen prepotrebne zdravstvenega doma še telovadnice za gimnazijsko in osnovne šole in prostori za estetsko-izobraževalne ustanove (glasbena in baletna šola, petje, odrska dejavnost itd.).

Stavba, ki je bila — na pol dograjena — že vrsto let predmet razprav in kritik na vseh zborih volivcev, sejah občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij, bo torej končno le začela služiti svojemu namenu. O ureditvi zdravstvenega doma v teh prostorih so že lani razpravljali na občinskem odboru SZDL, za to rešitev pa so se odločili predvsem zato, ker dosedanjih prostori zdravstvene službe ne ustrezajo svojemu namenu, saj so raztreseni

kar na treh neprimernih krajih v Kamniku, v občini pa je že več kot 11.000 socialno in zdravstveno zavarovanih ljudi. Kapaciteta zdravstvenega doma bo takšna, da bo zadostna za takšno število ljudi, kakršno bo v Kamniku predvidoma čez dvajset let, pa tudi lokacija ob cesti proti Duplici je primerna, saj se novo središče mesta že zdaj premika v to smer (gimnazijska, industrijska, bloki, individualna, zadružna gradnja itd.). -a

Obračun v Radovljici

RADOVLJICA, 28. oktobra — Tu bo jutri, 29. oktobra, občni zbor občinskega sindikalnega sveta. Obračun dvoletnega uspešnega dela tega organa bo na tem zboru, kot pričakujejo, zelo konkreten.

Na območju občine je 97 sindikalnih enot, in sicer 24 v industriji, 36 v storitvenih dejavnostih in 19 v družbenih službah. Razen tega je še 5 podružnic v kmetijstvu, 9 v prometu in 4 v gradbeništvu.

Občinski sindikalni svet je preko vseh teh organov uspešno usmerjal kolektive k množičnemu reševanju raznih težav

gospodarske in družbene narave. Da so to uspevali so se posluževali raznih oblik seminarjev, sektorskih posvetov in zlasti obiskov v kolektivih.

Jutrišnji občni zbor bo verjetno na osnovi dosedanjih izkušenj lažje začrtal pot nadaljnjemu delu sindikalnih organizacij v tej komunih.

J. B.

Vrtec v Cerkljah

V Cerkljah, ki se spreminjajo v delavsko naselje, je vse bolj potrebna urejena otroško varstvena ustanova. Ze sedaj je približno 70 otrok, ki bi potrebovali organizirano varstvo. Primerne prostora pa ni. Nujno bi bilo ob gradnji sedanje šole predvideti tudi otroško varstveno ustanovo, ki bi poslovala približno

no tako kot pri novi šoli v Senčurju.

To so ugotovili na občnem zboru društva prijateljev mladine v Cerkljah, ki ima 88 članov in je v dveh letih obstoja že marsikaj pomagalo staršem, zlasti za letovanje otrok, za organizacijo novoletnih prireditev in drugo.

- R. C.

Gorje pred dnevom mrtvih

Krajevni odbor Zveze borcev Gorje bo za letošnji dan mrtvih preuredil pokopališče padlih borcev in žrtve okupatorjevega nasilja med drugo svetovno vojno. Partizansko pokopališče v Zgornjih Gorjah so sicer že uredili kmalu po vojni, ko so prekopali posmrtno ostanke padlih

iz raznih krajev na domače novourejeno pokopališče.

Pokopališče pa je bilo potrebno obnove in preureditve. Podri so visok zid ob cestni uredili nov vhod. Postavili bodo tudi spominske plošče in napisli vseh padlih in umrlih ter preuredili pokopališče s spomenikom. - J. B.

»O, kar v redu je. Kadar koli obrneš stikalo, zagori, štedilnik in radio delata, edino za novo ceno še ne vem, kolikšna bo!« Tak bi bil odgovor povprečnega Gorenjca. Če bi vprašali obratnega električarja v kakšni tovarni, bi že dopolnil odgovor: »Vse bi bilo, le frekvenca je včasih prenizka, pa imajo stroji premalo obratov v minuti in s tem trpi tudi že proizvodnja. Pa tudi delovanje moderne avtomatike na strojih ni povsem zanesljivo pri občutnih kakovostnih spremembah v omrežju!« Tovarniški obratovodja bi pristavil: »No, no, saj nič ne rečem, vendar s stalnimi omejevanji v porabi električne energije nam ni mogoče doseči tiste proizvodnje, kakršno smo planirali in za kakršno smo pogodbeno obvezani, da jo do konca leta dosežemo! Pa spreminjanje obratovnega časa v zvezi z dnevnimi konicami, pa izločanje posameznih večjih strojev iz obratovanja sta nujen

Ing. Boris

Kako je kaj z elektri

poviz, pa nenadni, nenapovedani izpadi oskrbovanja, kateri nam povzročajo zastoje in milijonske škode, pa napovedani odklopi zaradi popravil, kateri nam preprečujejo uporabo lastnih delavnic za popravila ob nedeljah in še in še. Saj to ni več normalno obratovanje. Industrija terja stalno, nepretrgano oskrbovanje z električno energijo in to s kvalitetno energijo. Kako pa naj sicer zagotovimo gospodarnost proizvodnje?«

Gospodinja vzdihuje: »Joj, joj, k vsemu pa še podražitev elektrike! Saj se ne bom upala kuhati na štedilniku in likati, da o boljnjem sploh ne govorim. Pa če bi imela vsaj

dvotarifni števec, bi morda še nekam šlo! Oh, kako je bilo doslej prijetno, ko ni bilo treba nič misliti, nič računati ali sta vključeni dve plošči na štedilniku ali samo ena, ali je stikalo na »1« ali na »3«, saj je bilo vseeno za tistih 7 dinarjev. Pa še pečico sem si prižgala, če mi je bilo kolikšaj hladno! Vsa ta komodnost in čistoča je bila vendar vredna tista dva jurja mesečno! Zdaj bo pa drugače!«

In če ponovimo svoje vprašanje posestniku v hribovski vasi, nam bo dejal: »Res smo precej prispevali za elektrifikacijo, zato smo si pa doslej že uredili razsvetljavo v vseh prostorih, kupili smo

Gospodarske novice

V Sloveniji zadnje čase precej razpravljajo o novi organizaciji bank. Nekateri so mnenja, da bi bila za Slovenijo dovolj ena investicijska banka in morda nekaj komercialnih bank. Spet drugi so, drugačnega mnenja. Zanimivo pa je, da pri tem delovne organizacije molče, čeprav novi zakon o bankah in kreditnih poslih predvideva reorganizacijo bank prav zato, da bi gospodarstvo dobilo večji vpliv na bančne posle in da bi se uveljavilo načelo, naj o razširjeni reprodukciji razpravljajo predvsem neposredni proizvajalci.

Po podatkih slovenskega zavoda za statistiko so se cene v septembru v primerjavi z istim mesecem lani zvišale za 43 %. Živila so dražja za 49 %, vrtnine za 80 %, sadje za 73 %, presno meso za 54 %, jajca za 31 %, maščobe za 15 %, alkoholne pijače za 22 %, tobačni izdelki za 61 %, tekstilni za 35 %, obutev za 27 %, pohištvo za 28 % in aparati za gospodinjstvo za 17 %.

Industrijska proizvodnja v letošnjem triletnem letju je za 5,7 % višja kot lani v istem razdobju, vendar je nižja kot smo jo predvidevali. Med strokami je po porastu proizvodnje na prvem mestu elektroenergija, ki je povišala proizvodnjo za 15 % sledi ji pridobivanje in predelovanje nafte (13 %), kemična industrija (11 %),

TOVARNA USNJA KAMNIK IŠČE NOVE POTI

Skrite rezerve v izobraževanju

Nekdo je zapisal: »Ekonomske kriteriji še niso prisilili delovnih organizacij, da bi začele povezovali produktivnost s splošnim znanjem zaposlenih, da bi začele iskati rezerve v pospeševanju strokovnega dela in gospodarjenja.«

Ta trditev prav gotovo velja za številne kolektive — vendar pa ne za vse. Delavska univerza v Kamniku dobiva, zlasti v zadnjem času, vse več naročil za izvedbo splošnih in strokovnih izobraževalnih akcij v podjetjih. Eno takih podjetij je prav gotovo kolektiv Tovarne usnja v Kamniku.

Ta tovarna je v zadnjih letih vložila mnogo sredstev v modernizacijo osnovnih sredstev in ima danes zelo moderen strojni park. Ugotovili pa so, da hkrati z osnovnimi sredstvi ni rasta strokovna vrednost zaposlenih in da so zdaj ob modernih strojih in sodobnem delovnem procesu ljudje s pomanjkljivim splošnim in strokovnim znanjem. Da so začeli bolj temeljito ocenjevati človeka na delovnem mestu, so deloma pripomogli tudi novi gospodarski ukrepi, ki silijo vsak kolektiv, da poišče svoje »rezerve«. V preteklosti so sicer večkrat zadevali na pojave, ki so škodovali proizvodnji in gospodarstvu, izvirali pa so iz pomanjkljivega splošnega in strokovnega znanja zaposlenih, vendar so šele zdaj prišli do možnosti, da temeljiteje izkoreninijo te pojave.

Ob pospešenem izobraževanju bodo temeljito analizirali in ocenili tudi zanimanje, veselje in sposobnost posameznih delavcev za določeno delovno mesto, oziroma delovno fazo. Izobraževanje naj bi bilo hkrati tudi

nekakšen test, s katerim bodo določili kakšno delovno mesto posameznemu delavcu najbolj ustreza. Prepričani so, da bodo s tem močno povečali storilnost posameznikov.

Uresničevanja načrta izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja so se torej v Tovarni usnja v Kamniku lotili predvsem zaradi ekonomske nuje, predvsem zato, ker so pravilno spoznali, da

je za delo ob modernih strojih in v sodobnem delovnem procesu potreben strokovno razgledan in umen delavec. Grobo povedano: zavedajo se, da je pomanjkanje znanja posameznikov za podjetje skoraj toliko pomembno, kakor pomanjkanje električne energije. In prav zato iščejo »skrite rezerve« tudi v izobraževanju. — D. C.

O nekaterih cenah na Jesenicah

Povišanje prispevka za odvoz smeti

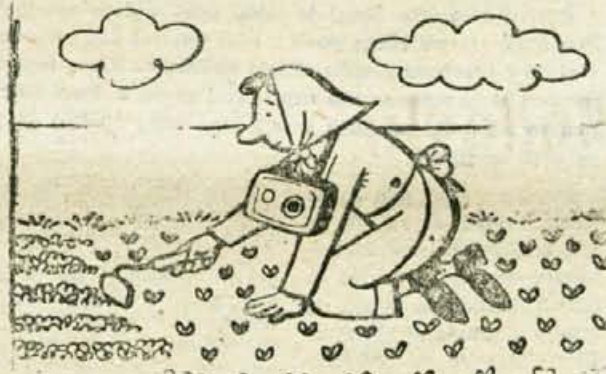
Svet za blagovni promet pri skupščini občine Jesenice je na svoji seji sprejel nekatere predloge za nove cene komunalnih storitev, ki jih bo predložil občinski skupščini.

Tako je med drugim predvideno, da bi sedanji prispevek stanovančev za odvoz

smeti od 2 dinarja za kvadratni meter stanovanjske površine povišali za 4 dinarje, medtem ko naj bi podjetje in ustanove plačevale po 9 dinarjev od kvadratnega metra poslovne površine. Prav tako so sprejeli nekatere predloge za spremembo cen pri pogrebni storitvah, pri čiščenju cest, hkrati pa so se zavzeli za olajšavo potrošnikom pri nabavljanju ozimnice ter predlagali, naj bi za krompir, zelje in jabolka ne smela biti marža trgovskih podjetij nikakor iznad 15 odstotkov. Dokončno bo sklepala o predlogih občinska skupščina na prvi seji. — T. L.

OPEKA IZ ŽLINDRE

Na Plavškem travniku pri Jesenicah so delavci SGP Sava pričeli v večjem obsegu izdelovati opeko iz žlindre v novo urejenih prostorih. Delo je mehanizirano in urejeno.

Tehnični napredek v kmetijstvu

Valenčič:

Ko na Gorenjskem?

si motor, štedilnik, radio in bojler, z eno besedo elektrificirali smo se. Samo to mi ne gre v glavo, da moram po velikosti motorja mesečno plačevati prispevek, če ga uporabljam ali ne. Saj pri nas tako malo porabimo elektrike!

Tovarniški direktor pa bi segel malo dlje: »Vse te trenutne težave v preskrbi z električno energijo bi se prenesli, če bi nam hotel kdo zagotoviti, da bomo smeli in mogli priključiti nove obratne prostore, ki bodo dograjeni in montirani čez 2 leti, ah kaj, če bomo smeli začeti obratovati z novim strojem, katerega smo letos prejeli. Vsak nadaljnji razvoj nam

bo onemogočen, če ne bo na razpolago dovolj energije!«

Tako! Vsakdo gleda na to vprašanje s svojimi očmi, vsak poudarja svoje posebne težave, le v enem so si vsi edini: električno energijo hočejo imeti v vsakem času, v zadostni količini in kakovosti. Kdo naj jo preskrbi, kako naj to uredi, to jih ne zanima. Oni pač plačajo to energijo kakor plačajo vsako drugo blago in to je vendar dovolj.

PA POGLEJMO MALO KAKO JE S TO STVARJO V SPLOSNEM IN POSEBEJ NA GORENJSKEM

Električno energijo dobivamo iz vodnih, toplotnih in v bodoče tudi iz jedrskih central, jo prenašamo do potro-

šnika in jo končno praktično izkoriščamo v zaželene namene z ustreznimi napravami (žarnice, peči, motorji, itd.). Mesta za postavitve central izbiramo po razpoložljivih naravnih pogojih (vodni padec), po ležiščih osnovnih surovin (premogovniki, naftna polja) in po težišču porabe energije, če je transport goriva ekonomsko ugodnejši. Njihove zmogljivosti so določene bodisi z naravnimi pogoji (množina vode in padec), bodisi z velikostjo osnovnih strojnih naprav (zmogljivost kotlov), bodisi z izbrano največjo porabo. Teh največjih vrednosti ne moremo prekoračiti, vsaj ne poljubno in ne za daljši čas. Kratkotrajne preobremenitve naprav dovoljujemo le v izjemnih primerih in do nekega znosnega zvišanja. V nasprotnem primeru bi nastale na napravah takšne okvare, da bi ne bilo mogoče z njimi obratovati.

Nadaljevanje prihodnjic

TRŽIŠKO GOSPODARSTVO V PRVIH TREH TROMESEČJIH

Več kot lani, a manj kot...

Po podatkih oddelka za gospodarstvo pri skupščini občine Tržič je bila konec septembra vrednost industrijske proizvodnje še vedno nekoliko pod predvidevanji. Tržiška industrijska podjetja so namreč v tem času proizvedla za okroglo 11 milijard dinarjev blaga, kar pomeni 73,3 % letnega plana. Tako zaostaja po letošnjem planu vrednost industrijske proizvodnje za 1,8 %, ali zaokroženo za milijardo din, čeprav je tudi res, da je to za 11,8 % več kot lani v istem obdobju. Plan sta dosegli oziroma preseglji le Tovarna kos in srpov in Tovarna pil Triglav, malenkostno zaostaja Bombažna predilnica in tkalnica, vsa ostala podjetja pa so precej po planu.

Tudi izvoz je še vedno nekoliko pod predvidenim. V tem času so namreč izvozili za 2.568.625 dolarjev, ali 73,8 % letnega plana. Najboljši pri izvozu sta Tovarna obutev Peko in Tovarna kos in srpov, ki sta dosegli že 83,4 % letnega načrta, malenkost za predvidevanji je BPT, vsa ostala podjetja pa precej zaostajajo. Tako je na primer Tovarna usnja Runo izpolnila šele 16,5 % letnega načrta, Tovarna pil Triglav pa še sploh ni našla poti na zunanji trg. Vendar pa je zadnje čase že čutili povečane napore, da bi vsa podjetja svoje planske obveznosti do izvoza vsaj izpolnila, če že ne preseglala.

PRVA LETOŠNJA PREMIERA V PREŠERNOVEM GLEDALIŠČU

Jurčič-Govekar: Deseti brat

Nekoliko pozno — če upoštevamo dejstvo, da so nekatera gledališča pričela z delom že skoraj pred mesecem dni — so v Prešernovem gledališču v Kranju pripravili prvo premiero. Odločitev umetniškega sveta, da upripori »Desetega brata«, je nedvomno izhajala iz želje po polni dvorani, pa tudi iz želje, da bi vsi tisti, ki so pred leti zahajali v njihovo dvorano, spet postali stalni obiskovalci. Sedaj, po premieri, lahko ugotovimo, da se jim je namen uresničil. Že nekaj časa premiere predstav v Prešernovem gledališču niso bile tako dobro obiskane kot to pot.

Jurčič je bil mojster, pa čeprav se nekaterim zdi, da je že zastarel, da so njegova dela le še za na knjižno polico. Kvaliteta njegovega dela se je kazala in se še kaže predvsem v risanju značajev ljudi njegove dobe. Iz tega in zanimive fabule je morala izhajati tudi Govekarjeva dramaturgija. Žal je ta že precej zastarela in tudi ne kdove kako kvalitetna, tako da je bila potrebna temeljitih dramaturških sprememb.

Prihodnji teden v kinu

Prihodnji teden bomo lahko na gorenjskih platnih gledali naslednje filme:

PESEM ZA KARABINKO — V Mehiki naredijo vsako leto precej filmov. Pretežna večina teh pa je komercialnega značaja. Tak je tudi film »Pesem za karabinko«, ki ga producenti proglašajo za glasbeni film. Režiser je Miguel Delgado. Več kot nekaj mehiških pesmic in solzave vsebine prav gotovo ne moremo pričakovati.

HERKULES OSVAJA ATLANTIKO — Film italijanske proizvodnje v barvah in cinemascopu. Zgodba posega v mitologijo. Zanimivo je le to, da Herkulesa to pot ne igra Stiv Rives; verjetno ni imel časa, saj »Herkulesov« naredijo v Italiji vsako leto na desetine.

ZAKLAD SIERRA MADRE — Kinotečni film, ki ga je režiral John Huston. V glavni vlogi igra Humphrey Bogart. Film je ekranizacija znanega istoimenskega romana pisatelja B. Travna.

INSPEKTOR — Eden izmed filmov letošnje jugoslovanske filmske proizvodnje je tudi film Inspektor. V glavni vlogi igra Ljubiša Samardžić. Režiser je Mile Dukić.

Režiser Peter Malec je kar trintridesetkrat posegel v njegovo dramaturgijo in moramo reči, da so te spremembe precejšnjega pomena za uspeh predstave.

Režiserju ne moremo očitati gledališkega obrtništva, saj je iz predstave dihala življenjskost in domiselnost. Scena sama bi ga lahko zavedla, saj ni dopuščala kdove kakšnih mizanscenskih kompozicij kljub temu, da je bila uspešna sinteza realizma in stilizacije. Prav tu pa mu je uspelo narediti največ. Predstavi, ki bi lahko utrujala z monotonostjo, je uspel

dati igrivost in živahnost. Reizem, ki je tako značilen za Jurčiča, je obdržal in podal ilike takšne, kot jih je ustvaril avtor. S takim konceptom mu je tudi uspelo narediti homogeno in celovito predstavo.

Zasluga igralcev pri vsem tem ni majhna. Vsi so se trudili in kljub letom, ki jih imajo, so bile nekatere slike po igralski plati nesporno kvalitetne. In ne samo starejši igralci, tudi mlajši, ki so v zadnjih letih tvorili ansambel Prešernovega gledališča, so uspešno opravili svoje delo. — B. Sprajc

ŠOLSTVO V SMLEDNIKU IN VODICAH

Povsod neurejen pouk

Ali res kraji ob občinskih mejah ne morejo rešiti svojih problemov?

Na zadnjih zborih volivcev se je v Smledniku veliko govorilo o gradnji nove šole. Sedaj je šolski pouk v dveh zgradbah. Prvi štirje razredi imajo pouk v stari osnovni šoli, višji razredi pa v vzgojnem zavodu »Frane Milčinski«. Razen tega so prostori stare osnovne šole neprimerni za pouk. Pred nedavnim so zdravniki ugotovili zaradi tega vrsto obolenj otrok na obeh in dihalih.

Načrti za novo šolo so že izdelani. Predvidevajo, da bi bilo stroškov za okoli 250 milijonov dinarjev. Lokacijo so izbrali, vendar pa lastnik te zemlje o tem še ni bil obveščen. Zato je na določeni parceli že posejal ozimnico. To pomeni, da z gradnjo nove šole še ne bodo pričeli prihodnje spomladi? Vendar pa so nekateri mnenja, da bodo tudi to ovirali, ki je nastala po malomarnosti nekaterih, »preskočili« in z gradnjo pričeli že v prvi polovici prihodnjega leta.

V Vodicaх so leta 1963 zgradili novo šolo. Takrat so se vodile »borbe« ali naj bo streha ravna kot jo je predlagal projektant, ali pa klasična, kot so jo predlagali vaščani. Oni so svoj predlog zagovarjali s tem, da bi bila strma streha bolj primerna. Projektant pa je trdil »svoje« in tudi uspel. Zdaj pa streha pušča vodo. Letos so jo ponovno popravljali, vendar bo zima pokazala ali je popravilo uspelo ali ne.

Poleg tega imajo dve podružnični šoli, in sicer v Utiku in na Skaručni. Tu imajo kombiniran pouk. V prvem razredu je pet otrok, v drugem pa osem, vsi pa so istočasno v enem razredu. Ljudje so se pričeli pritoževati nad takim načinom pouka. Vendar je vprašanje ali se izplača nastaviti učitelja za pet otrok? Verjetno ne! Veliko ceneje bi bilo, če bi vse te otroke vozili z avtobusom v Vodice. Pri tem bi

OBČINSKI ODBOR SZDL TRŽIČ O IZDATKIH ZA KULTURNE POTREBE

Denar tja kjer koristi množici

V sredo je bila razširjena seja občinskega odbora SZDL Tržič, na kateri so med drugim razpravljali tudi o nerazčističenih vprašanjih v kulturnem življenju v občini.

Gradivo za posvet je pripravila občinska zveza kulturno-prosvetnih organizacij in društev v občini. Razprava je potekala predvsem o načinu financiranja kulturno-prosvetne dejavnosti v prihodnje. Že letošnje zmanjšanje občinskega proračuna je namreč povzročilo precej težav vsem kulturnim ustanovam in dru-

štvom, saj so se jim že tako skromna sredstva znižala še za nadaljnjih 7,3%. Izgledi za prihodnje leto so še slabši. Zato je že izvršni odbor ObO SZDL na svoji zadnji seji načel razpravo o tem, da se bo v okviru občine treba dogovoriti za načelno stališče, kaj naj bi v prihodnje še obdržali v občinskem proračunu in kaj ne. Tudi razprava na posvetu je šla v to smer.

Ob tem so ugotovili, da kulturno-prosvetno dejavnost nikakor ni mogoče postaviti na ekonomsko osnovo, se pravi, da bi jo komercializirali. Zato tudi ni mogoče pričakovati od ljudi, da bi sami zavestno vlagali sredstva za delo in razvoj kulturnih ustanov, kot so muzej, radio, knjižnice in podobno pa tudi za razna delavska prosvetna društva.

Premiera „Lucije“ v Sorici

V petek prejšnji teden (15. oktobra) je bila v Sorici nad Železniki premiera novega slovenskega filma »Lucija«. Predstava je bila namenjena domačinom, ki so sodelovali pri snemanju filma, prisostvovala pa ji je tudi glavna igralka Alenka Vipotnik in ostali ustvarjalci.

L. M.

Tretja premiera „Žarometov“

Igralska skupina »Žarometi« iz Stražišča je s sobotno premiero poezije Pavla Lužana »Samota je stekel pes, ki trga prsi« dokazala, da lanska predvidevanja niso bila nična in da v Kranju raste nova talentirana dramska grupa, ki se bo lahko nekoč razvila v novo »Prešernovo gledališče.«

Ocenjevati predstavo, kot je bila sobotna, ni lahko, kajti avtorju kritičnega zapisa ne dopuščamo nikakršne primerjave s tem, kar je videl in poslušal doslej, ker je nekaj novega, nekaj, česar nismo bili vajeni in na tako fuzijo poezije, glasbe in igre še pomislili nismo.

Poezija mladega kranjskega pesnika Pavla Lužana je

nedvomno originalna, čeprav le-ta še vedno išče pot k poti in kot iskalec pada iz kontrasta v kontrast, taka kontrastna poezija pa potrebuje tudi sebi primerno podajanje. Te naloge režiser Božo Sprajc ni izpolnil najbolje, manjkalo mu je poslušanja in tako disonantni efekti besede niso pravilno sinhronizirani z enakimi efekti, ki mu jih nudi gledališče. Zamerimo mu slabo kompozicijo luči in premikanja oseb, zbledelost ključnih vrhov besede in ne dovolj precizno izbiro interpretov glede na njihove glasovne sposobnosti. To pa so seveda stvari, ki se jih da popraviti z daljšo vročo vajo pred reprizo.

Z občutenim podajanjem poezije in z za amaterje pre-

senetljivo vokalno sposobnostjo sta presenetila predvsem Tine Oman in Edita Režun, boljša interpretata pa sta bila tudi Minka Oblak in Jože Vunšek.

Presenečenje predstave je tudi učinkovita scena Marka Pogačnika. Scenska glasba Miha Pogačnika je žal preveč individualna in kot taka neprilagodljiva celotnemu toku besede.

Omeniti moram tudi, da predstavo dopolnjuje gledališki list, ki preseneča že s tem, da se je sploh pojavil, kajti tega pri amaterjih nismo navajeni; manj pa preseneča z vsebino prispevkov.

Maks Jeza

GLAS v vsako hišo

5 vprašanj - 5 odgovorov

Pet vprašanj nam je poslal VOVK ALOJZIJ, uslužbenec v tranzitnem odpravništvu železniške postaje na Jesenicah. Vprašanja obravnavajo problematiko Bleda ter so precej zanimiva, vendar pa zaradi precejšnje nejasnosti glede ureditve jezera, kljub najboljši volji, nismo mogli priti do zadovoljivih odgovorov.

Na prvi dve vprašanji dajemo zaradi tega skupni odgovor.

Nismo pristojni

VPRASANJE — Pred ureditvijo pritoka Radovna, so vzdolž jezerskega pritoka Jezernica opravili razne geološke meritve zaradi zavarovanja potoka in gospodarskih poslopij. Obljubili so, da bodo naredili ščitne zidove vzdolž potoka. Ob zadnjem nalivu je prišlo do velike škode. Zanima me, zakaj niso bili narejeni ščitni zidovi in če so planirana kakšna sredstva za to v okviru sanacije jezera?

2. Ob potoku Jezernica je bil pred mnogimi leti zgrajen zaščitni zid za mestno kanalizacijo. Zelo stara je tudi kanalizacija sama, ki pa je iz leta v leto še slabša zaradi puščanja cevi. Delno izprijeda zaščitni zid tudi potok. Možnost katastrofe je vsak dan večja ter bodo tudi stroški ogromni, če ne bodo popravili ali vsaj delno uredili struge potoka.

ODGOVOR — Za odgovore smo prosili oddelček za gospodarstvo skupščine Radovljica. Zavod za razvoj turizma na Bledu in Vodno skupnost Gorenjske v Kranju. Povsod smo dobili pojasnilo, da oni niso pristojni za te odgovore, da se s tem bavijo srazne komisije in zavodi v Ljuljanici itd. Delni odgovor nam je dal direktor Vodne skupnosti inž. JANKO KNIFIC.

Da je bilo jezero potrebno zdravljenja ni dvoma. Sedaj dotok vode delno že funkcionira, vendar je prišlo do tehničnih težav. Vseeno je že viden pozitiven odsek dotoka Radovne. Na dotokih v jezero se pojavljajo jate rib.

Ko se pričele naprave poizkusno obratovati, so ugotovi-

vili, da je iztok preslab. Vodna skupnost je v dogovoru s skupščino občine Radovljica, da bi poglobili strugo Jezernice v začetku ter bi s tem delno rešili problem iztoka iz jezera (v kasnejšem toku je padec Jezernice večji).

Projekta za kompleksno ureditev Jezernice še niso izdelali, a bomo kljub temu opravili poglobljanje. Istočasno bodo morali pričeti z reševanjem vseh ogroženih stavb. Vsa dela pri urejevanju Jezernice in kanalizacije bodo zelo draga in jih občina Radovljica ne bo mogla reševati samostojno.

Avtobusna postaja Mlino

VPRASANJE — Nevšečnosti so tudi z avtobusno postajo Mlino. Cesta v okolici je v zimskem času največkrat nesplužena, v sezoni pa zanemarjena (brez rož itd.), čeprav so grede pripravljene. Zanima me, kdo je dolžan urediti avtobusne postaje in zakaj to ne dela?

ODGOVOR — Direktor komunalnega podjetja Bled FRANC DIJAK je odgovoril tudi na to vprašanje.

Ureditev avtobusne postaje spada pod krajevno skupnost Bled. Po njenem naročilu ureja dela Komunalno podjetje.

Avtobusna postaja Mlino je tik ob cesti prvega reda. Ko pozimi pluzijo to cesto, največkrat izpluzijo ves sneg na postajališče. Komunalno podjetje ima sicer železen plug, s katerim redno pluzi ceste, a v takšnem primeru plug ne zadostuje in so potrebna ročna dela. Ker v tem primeru ni mogoče postajo

takoj spluziti, pride včasih do zastoja, ki pa ne traja več kot dan ali dva. V takšnih primerih mora ostajati avtobus na cesti.

Cestna razsvetljava

VPRASANJE — Ze nekaj let cestna razsvetljava na Bledu ne deluje tako kot bi morala. Težave so predvsem v zimskem času. Luč ugaša največkrat od 4.30 do 5.00 zjutraj, ko je največ ljudi na poti v službo. Menim, da je temu nekoč kriv tudi avtomat v transformatorju in bi bilo prav, da ga vsaj redno regulirajo, če že ni sredstev za nabavo novega.

ODGOVOR — Odgovoril je direktor Komunalnega podjetja Bled FRANC DIJAK.

Problem s cestno razsvetljava na Bledu je širši. Vse električne naprave so zastarele in so zaradi tega potrebne stalnega popravila. Vsako deževje povzroči že celo vrsto okvar. Potrebno bi bilo narediti »splošno popravilo«, saj moramo letno montirati 700 do 800 novih žarnic. Krajevna skupnost na Bledu nima denarja, da bi plačala tako velika dela.

Zaradi zastarelosti naprav se netočno prižiga in ugaša cestna razsvetljava. Ure, ki regulirajo prižiganje in ugašanje, niso več točne. Ker niso točne, pride čisto do tega da luči prekmalu ugasnejo. Ure sicer stalno naravnava in popravlja naš električar, ki pa že ne more več slediti stalnim okvaram. Z Elektro Zirovnico smo v dogovoru o montiranju avtomatov. Tak avtomat smo že montirali na transformatorju v Zerečah. Avtomat deluje tako, da sam prižge luči, ko se dovolj stemni in jih zjutraj tudi v odvisnosti od svetlobe sam ugasne. Montirati nameravamo še več takšnih avtomatov. Mislim, da bo s tem rešeno redno prižiganje in ugašanje cestne razsvetljave.

Kino na Bledu

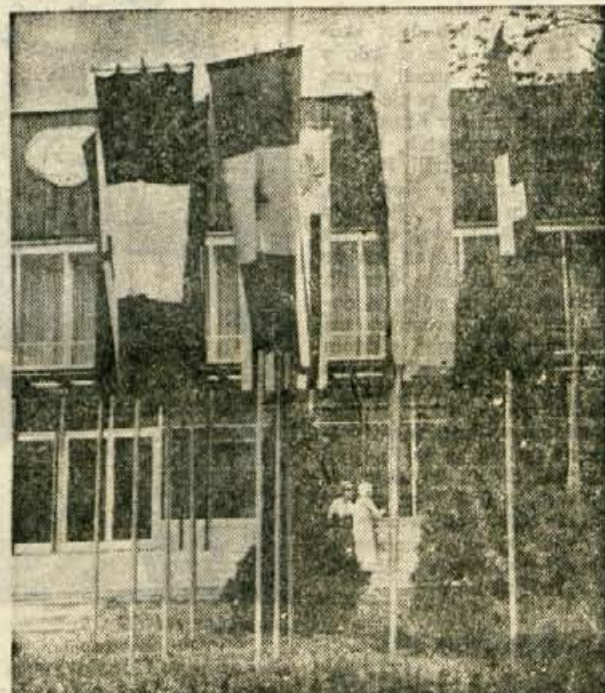
VPRASANJE — Na Bledu je bila že pred vojno zgrajena kino dvorana, ki pa je sedaj postala za Bled in okolico že mnogo premajhna. Zakaj ne bi v zimskem času preuredili festivalne dvorane za kino predstave. V zimskem času dvorana ni toliko zasedena in bi bile lahko v njej predstave vsaj toliko časa dokler ne bo zgrajena nova dvorana.

ODGOVOR — Odgovoril je direktor Zavoda za razvoj turizma na Bledu JOZE KAPUS.

Osnovni program pri projektiranju festivalne dvorane je predvideval, da bi bile v njej tudi kino predstave. Za-

radi slabega projekta pa ni žalost to sedaj ni mogoče. Dvorana je iz železne konstrukcije in bi bilo zelo težko montirati kabine za projektorje (stalo bi okoli 20 milijonov dinarjev). Poleg te pomanjkljivosti pa bi bil problem dvorano ogreti, kar bi zahtevalo, predvsem zaradi velikosti, tudi precejšnja sredstva.

Seveda pa je treba upoštevati, da bi bila kino dvorana potrebnejša v letnem času, ker je pozimi na Bledu bolj malo prebivalcev in sedanja zadostuje potrebam. Prav v letnem času pa je festivalna dvorana stalno zasedena. V njej se vrstijo najrazličnejše prireditve, zaradi katerih je bila v prvi vrsti zgrajena.

Festivalna dvorana na Bledu je premalo izkoriščena. Čeprav so v letni sezoni v njej najrazličnejši pomembni dogodki, pa pozimi največkrat sameva. Ali je res krivda za to samo na neprimernem projektu? Morda pa bi se dala pri tem obtožiti tudi prizadevnost domačinov? — Foto Perdan

Elektrika v Dupljah

Svet krajevne skupnosti v Dupljah pri Trzišču se je odločil, da v Zgornjih Dupljah do Zadrage, t. j. ob glavni cesti Kranj—Trzišče postavi sodobno javno razsvetljava z živosrebrnimi svetilkami. Upajo, da bodo dela še letos končana.

Vzporedno z javno razsvetljava pa bo treba obnoviti tudi celotno električno omrežje v tej vasi in povečati moč transformatorja v Zgornjih in Spodnjih Dupljah. V Spodnjih Dupljah so letos že obnovili celotno električno omrežje. Ko bo tam urejen še transformator in nekaj javnih luči, bo vas dokončno pre-

skrbljena z električno energijo. Sedaj pa ima tok, zlasti še v Zgornjih Dupljah, tako slabo moč, da ljudje komaj slišijo radio in uporabljajo druge stroje.

Visoki dohodki v Gorenji vasi

V obratu konfekcije Krof v Gorenji vasi je zaposlenih 76 ljudi. Za podjetje v Skofji Loki opravljajo različna konfekcijska dela. Ker je njihova produktivnost precej visoka, si ustvarjajo tudi lepe osebne dohodke. Povprečni zaslužek se giblje okoli 60.000 dinarjev me-

Cesta v Bitnjah

Prebivalci Spodnjega, Srednjega in Zgornjega Bitnja v teh dneh z zadovoljstvom govorijo o gradnji lokalne ceste, ki bo speljana vzporedno z glavno cesto Kranj—

sečno. Obrat v Gorenji vasi so uredili v bivši stavbi Remonta. Ta primer kaže, da se podjetjem izplača odpirati podobne obrate, saj imajo od njih korist, hkrati pa na ta način pomagajo ljudem v oddaljenih krajih.

Skofja Loka in nekaj deset metrov vstran za hišami oz. gospodarskimi poslopiji, vse od Zabnice do podjetja »Puškarna« v Stražišču. Nova cesta bo povezana z vasjo Sutna. Ko bo dograjena, bo za kraje izredno velikega pomena, zlasti pa za prebivalce novega naselja v Srednjem in Zgornjem Bitnju, ker so sedaj praktično brez ceste. Pomembna pa bo tudi zato, ker se bo s tem sprostil lokalni promet na glavni cesti Kranj—Skofja Loka. Komisijaki ogled so že opravili. Ko bo izvršena še odmera zemlje, bodo z deli takoj pričeli.

DOM NA SREDNJEM VRHU

Počitniški dom na Srednjem vrhu nad Martuljkom, ki ga je do letos upravljala Počitniška zveza Slovenije, je v letošnjem letu prevzela Počitniška zveza občine Jesenice. Dom, ki leži na izredno lepi točki, s katere je krasen razgled po Zgornjesavski dolini in gorah, je bil zadnje čase zaprt. Pred dnevi so ga začeli čistiti in delno obnavljati in bo verjetno konec prihodnjega tedna odprt. Počitniški dom na Srednjem vrhu, ki ga bo v bodoče upravljala občinski odbor počitniške zveze, bo še privlačnejši, saj je na Srednji vrh že speljana cesta, ki je prevozna za vsa vozila.

Jesen na Pšati in v Poženiku

Vasici Pšata in Poženik sta pritisnjeni ob pobočja pod Šenturško goro, kjer zdaj že listje rumeni in kjer hladni jesenski veter boža late kozolcev kot nežna roka strune na harfl. Majhni in stari vasici sta to: Pšata ima le 24 hiš in 127 prebivalcev, Poženik pa 41 hiš in 208 prebivalcev. Zanimivo je, da se število ljudi tu že sto let nazaj ni bistveno spreminjalo: na Pšati jih je bilo leta 1869 sicer le 95, leta 1900 že 129, deset let pozneje 135, leta 1931 spet nekaj manj (103), po zadnji vojni pa leta 1948 že 131, leta 1953 največ — 140, pred dvema letoma pa 127; še bolj stalno je število ljudi v Poženiku, kjer jih je bilo l. 1869 sicer nekaj več kot danes — 218, leta 1900 in tudi še deset let pozneje 205, po osvoboditvi pa se njihovo število giblje med 201 in 217.

Kmečka vas je to, pravijo Pšaćani; vse hiše so kmetije, vendar le približno tretjina večjih, ostale pa majhne; po vojni ni bilo zgrajene na Pšati nobene nove hiše.

Vas na zunaj torej po zadnji vojni res ni doživela velikih sprememb, prav tako ne Poženik; življenje pa se je spremenilo, ljudje so se spremenili in njihovo delo: skoraj od vsake hiše je kdo v službi, na vse strani gredo, vsak dan prihaja ponje avtobus in jih pelje v Kranj, kjer je največ zaposlenih, največ v tekstilni industriji. Pa tudi v druge kraje, v Komendo, Kamnik in celo v Ljubljano hodijo v službe vsak dan. Na Pšati samo od dveh hiš ne hodi nihče na delo, ker jih je še za delo na polju in doma pri živini premalo; pri Anžetovih je le mati s sinom in hčerko, pri Golobovih pa oče, mati in 25-letni sin. Po statističnih podatkih, ki smo jih dobili na krajevnem uradu v Cerkljah, je na Pšati od skupno 127 prebivalcev 81 aktivnih, v Poženiku pa od skupno 208 prebivalcev 133 aktivnih; aktivnih kmetov je po teh podatkih na Pšati le 6, v Poženiku pa 19.

Kmečko ali delavsko naselje?

Socialna struktura, kot jo prikazuje statistika, pa nas ne sme zapeljati; prehitri zaključki o povsem delavskih vaseh so le delno pravilni. Ljudje so se sicer zaposlili v tovarnah in v drugih dejavnostih, ker je po vojni primanjkovalo delovne sile, ker so bile prometne zveze dobre in ker so kmetije majhne, premajhne, da bi preživele vse ljudi. Vendar v teh dveh vaseh skoraj ni ljudi, ki bi se povsem odpovedali zemlji, kmetovanju, dohodkom od kmetije; eden je npr. v službi, drugi dela doma. Posplošno ni mogoče ugotavljati in trditi, kateri dohodki so »glavni« in kateri »postranski«, »dodatni«: ali od kmetije ali od prejemkov v tovarni. Kombinacija obeh je nedvomno najboljša, razen tega pa iz rednega delovnega razmerja izhajajo še druge ugodnosti, ki jih kmet še nima (pokojnina) ali pa jih do pred nekaj leti ni imel (zdr. zavarovanje). Ali je taka hiša,

je med njimi nedvomno precej takih, ki bodo sčasoma kmetovanje povsem opustili.

Na Pšati in v Poženiku po vojni novih hiš skoraj niso zidali, kajti tisti delavci ali uslužbenci, ki izhajajo iz kmečkih družin in ki so povsem opustili kmetovanje, niso gradili nove hiše v svoji vasi, ker je preveč od rok, preveč oddaljena od kraja zaposlitve. Šli so v mesto in se nastanili v blokih ali pa so zgradili novo hišo v Cerkljah, v Senčurju, ob cesti proti Predvdvoru — bliže Kranja, cest, avtobusa. Na vasi so ostali tisti, ki delajo doma in v mestu, ki so torej delavci in kmetje obenem; nekateri

arov površine). Rži ne sejejo, »samo za preveslo en pehar« so jo vsejali letos. Tudi krompirja so precej pridelali, saj so ga imeli na enem hektarju površine, in sicer polovico zgodnjega belega in polovico merkurja.

Jožmanovi s Pšate pa nimajo toliko zemlje, le okrog 2 ha obdelovalne. Krompirja merkurja so imeli na približno 30 arih in bo ves za dom; gospodar Peter Globočnik, ki je upokojen, delal pa je v Kranju, »nazadnje pri komunalni«, je povedal, da ga le redkokdaj kaj prodajo. Zena, njena sestra in vnukinja so na vozu obrezovali kolerabo in jo metali v podpisnico na

mi je potem pokazal, kako je treba kolerabo v podpisnici najprej s slamo dobro zadelati, da se voda odteka kot na slamnati strehi, čez pa se potem prekrije še s prstjo.

Nova slamnata streha

Skozi Pšato in Poženik teče potok Pšata, ki slovi med ribiči po lepih postrveh. »Takihi ni v vsaki vodi; v Pšati so najboljše!« jih je brž pohvalil Anton Čimžar s Pšate, ki je čistil strugo potoka. »Skarpo bomo naredili,« je povedal, »da ne bo voda uhalja čez in poplavljala.«

Pšata je šele lani dobila vodovod, »prej pa so bili vsi v grabnu«, za pitje, za živino in za vse drugo so uporabljali vodo iz Pšate. »Poleti je mrzla, pozimi pa čisto gorka, kar kadi se iz nje; če se ti zanohta, moraš samo v graben iti in bo dobro!« trdijo Pšaćani.

V Poženiku sva se s fotoreporterjem Francjem ustavila pri Flegarju, pri stari leseni hiši, kjer je najino pozornost pritegnilo prekrivanje slamnate strehe. Lastnica Rozalija Globočnik, ki ima že 58 let, pa bolj pridno dela kot vsaka »ta mlada«, je povedala, da je že skrajni čas za novo streho, kajti prejšnja že pušča vodo in končuje se ostreže in krma, ki je spravljena spodaj. Hišo prekriva Janez Benda iz Lahovč, ki je eden redkih krovcev za slamnate strehe.

»Toliko zemlje imam, da je delo in da se preživim!« je povedala Rozalija. »Imam kravo, mleko prodam, denar pa gre za davke. Letos sem pridelala približno 500 kilogramov krompirja in ne vem, če bo to zadostovalo, da bom plačala slamo za streho. Vse zemlje imam okrog 50 arov, davka pa plačam čez 30 tisočakov. Sama sem, zorjejo mi drugi, jaz pa jim moram zato pomagati pri delu.«

Flegarjeva hiša je kot kulturni spomenik zaščiten. »Dobila sem pismo, da ne smem nič spreminjati in popravljati. Saj ne bom, kje pa, kje naj pa denar vzamem! Streho pa moram vpraviti zdaj pred zimo, drugače bo vse notri teklo!«

A. Triler

družina ali gospodinjstvo še kmečko ali ni? Po statistiki ne in tudi po dohodkih ne povsem, po mentaliteti pa bržkone je. »Polproletarce«, kot take ljudi pogosto pone srečno imenujemo, je ustva-

Na Flegarjevi hiši v Poženiku bodo prekrili slamnato streho — Foto Franc Perdan

ril naš povojni razvoj z ugodnostmi, ki jih nudi redna zaposlitev, s hoteno proletarizacijo vasi, s pritegovanjem vseh in za vsako ceno v tovarne (zaradi česar nas zdaj tudi že glava boli) in z vsiljenim mišljenjem o nespektivnosti privatne drobnolastniške kmetijske proizvodnje.

Mlajši ljudje, ki so se v tem procesu osamosvojili, ki so zapustili vas ali pa na vasi še živijo v svoji hiši, ki so jo zgradili, so postali pravi delavci v tovarnah, tudi njihovi dohodki izhajajo skoraj izključno le iz zaposlitve izven kmetijstva, čeprav so delno na vas še navezani, ker imajo tam hišo, ker včasih še kaj pomagajo pri očetu na kmetiji in ker jim vsega ni treba kupiti v trgovini ali na tržnici, saj pri kmetu kupijo ceneje ali pa celo z delom zaslužijo. Veliko takih hiš je bilo po vojni zgrajenih po naših vaseh. Tistih pa, ki imajo doma hišo in kmetijo, čeprav majhno, in kjer se je le eden zaposlil, ne moremo šteti v to kategorijo, čeprav

mlajši bodo odšli, nekateri ostali — vasi, ki sta preveč oddaljeni od industrije in ki tudi kmetijskih zemljišč nimata preveč pa tudi najboljših ne, se ne bosta širili, njuna prihodnost je privatno kmetijstvo in delno tudi še nadalje odhajanje na delo v Kranj, Kamnik in drugam.

Moža loveca, ženi kmetici

Pri Koučetu na Pšati imajo lepo prenovljeno hišo in veliko, zelo veliko rož na oknih in na vrtu ob cesti. »Junija smo imeli več kot 300 cvetov nageljnove!« se je pohvalila Franciška Jenko. »Vse pa rihta ta mlada, Mira,« je še dodala, »jaz sem za ta staro.« Imajo okrog 3 ha obdelovalne zemlje, 9 glav živine v hlevu, oba moža sta lovca, ženi pa vodita kmetijo. »Vse smo že posejali!« je povedala Mira Jenko, ki je za gospodarja doma, »12 mernikov pšenice in 2 mernika ječmena.« (1 mernik posejanega je 10

njivi. »Včasih nismo nikoli imeli kolerabe, zdaj pa vsako leto; bolj trda je in boljša, več ima v sebi, repa pa je puhla, prej zgine.« Vendar kljub temu še vedno pridelujejo tudi nekaj repe in peso. Nekaj tega dajo v klet, ostalo pa v podpisnico, in sicer naredijo eno na njivi, eno pa doma, »na vrtu, da je bolj pri roki.«

»A ste že vso poruvali?« se je pozanimala soseda, ki jo je pot pripeljala mimo njive. »Se jo imamo, še; da bi se le vreme držalo, potem bomo že naredili!« Peter Globočnik

Nova pridobitev kamniškega muzeja

Pred dnevi je muzej v Kamniku dobil precej novih pomembnih predmetov iz nekdanje privatne zbirke dr. Binterja. Zbirka, ki je bila v lasti njegovih naslednikov, je po zadnji vojni prišla v last splošnega ljudskega premoženja, zdaj pa so jo prenesli v muzejske prostore, kjer pa so jo le začasno de-

ponirali, kajti za stalne zbirke prostori in gradu Zaprice še niso urejeni (razen v drugem nadstropju stalna zbirka NOB). V zbirki dr. Binterja je v glavnem različno pohištvo, med drugim npr. lepa baročna tabernakelska omarra, intarzirane skrinje itd., lep kristalni lesteneč, dve oljni sliki itd. — a

Večji izvoz - manjši učinek

Čedalje manjša udeležba latinskoameriških držav v svetovni trgovini — Odplačilo dolgogov »požre« 15 odstotkov letnega izvoza

V zadnjem desetletju delež Latinske Amerike v svetovnem izvozu počasi, a stalno pada. Medtem ko je 1959. leta na latinskoameriške države odpadlo še 7,5% vsega svetovnega izvoza, je lani delež teh dežel v svetovni trgovini znašal le še 6,2%. Spričo stalnega opadanja izvoza se poraja resna nevarnost, da bo gospodarstvo latinskoameri-

ških držav začelo nazadovati.

Pravzaprav gre za širši problem nadaljnega razvoja držav v razvoju sploh. V Latinski Ameriki pa je položaj še bolj zamočan zlasti spričo ekonomskega pritiska ZDA. Izvoz iz dežel Latinske Amerike sicer iz leta v leto po obsegu narašča. Zaradi vedno nižjih cen za surovine na svetovnem trgu pa so rezultati vedno manjši. Razen tega blago iz ZDA vedno bolj konkurira blagu južnoameriških držav.

Resen problem za južnoameriške države predstavlja jo mednarodni dolgovi. Leta 1959 so dežele tega kontinenta morale odplačati 848 milijonov dolarjev na račun dolgogov in obresti, lani pa se je ta vsota povzpela že na 1.354 milijonov dolarjev. To je predstavljalo nič več in nič manj kot 15% vsega njihovega izvoza.

Te dni v Adenu

— No boj se prijatelj. Dve, tri leti jim bomo za tarčo, potem pa bodo dobili neodvisnost.

»Evening Standard«, V. Brit.

V začaranem krogu

ali: kako si nekateri predstavljajo »boj zoper komunizem« v Latinski Ameriki

Latinska Amerika se že dalj časa vrti v začaranem krogu. Vsebinsko tega kroga predstavlja dvoje dejstev, in sicer predvsem diktatura vojaških in konservativnih sil v nekaterih latinskoameriških državah, ki se upira vsakemu napredku in vsaki demokratizaciji. Drugo dejstvo pa je močno vmešavanje ZDA v notranje zadeve južnoameriških držav. To vmešavanje je v zadnjem času dobilo zelo specifično obliko. ZDA podpirajo konservativce, torej tiste sile, ki ne žele napredka Latinske Amerike, in to podporo opravčujejo s parolo o boju zoper »komunistično nevarnost«.

Pred kratkim je ameriški predstaviški dom sprejel posebno resolucijo, ki zahteva uporabo sile, če bi bilo to potrebno, v katerikoli ameriški državi, da se prepreči komunizem, da bi prevzel oblast. Resolucija je izzvala v Latinski Ameriki veliko nezadovoljstvo, kajti vse napredne sile zelo dobro vedo, zoper koga je pravzaprav naperjena. Nazadnjaške sile so pripravljene vsak po-

skus, da se uveljavijo demokratske ustanove, ožigosati kot poskus komunističnega prevrata — in že imajo proste roke, da s silo tak poskus zažude. Celotno več! Pri tem imajo pravico, da prosijo za vojaško pomoč tudi druge ameriške države na čelu z ZDA.

Znani ameriški publicist Art Buchwald je na račun sprejete resolucije napisal tole humoresko:

Živela resolucija!

Brž ko je bila sprejeta resolucija je general El Finco,

predsednik Enčilade, sklical parlament, ki ga je bil pred štirimi meseci razpustil. »Zahvaljujoč ameriški predstaviškemu domu,« je dejal general na zasedanju parlamenta, »ki je izglasoval resolucijo, po kateri vsaka ameriška država lahko napade drugo ameriško državo, če gre za komunistično nevarnost, predlagam, da takoj napademo Gornji Tamal. Kot vsi veste je v Gornjem Tamalu polno komunistov in njihov voditelj general Freeholes je navadna Castrova figura. Dolžnost Enčilancev je izkoreniniti prekurniške elemente v sosedni državi. Zato zahtevam od ZDA, da nam takoj pošljejo 200 bombnikov, 400 tankov in 1000 raket, da bomo začeli boj zoper to veliko nevarnost, da bo lahko Južna Amerika

živela v miru in svobodi.« Predsedniku El Fincu so privedili v parlamentu močnejše ovacije in ga je njegova telesna straža morala na ramah odnesti iz parlamenta. Pri demonstracijah so bili ubiti trije študentje. V istem trenutku je imel general Freeholes v senatu Gornjega Tamala naslednji govor:

»Srečen sem, da vam lahko sporočim, da je mati svobodoljubnih sil v Južni Ameriki, naš Gornji Tamal, pripravljen uničiti komunizem v Enčiladi. Vi veste, da tam prevladujejo levčarji in zato jih moramo enkrat za vselej izkoreniniti. Pri roki imam dokaze, da je general El Finco nezakonski sin Mao Ce Tunga. Ne moremo več mirno sedeti in gledati, kako v Enčiladi komunisti prevzemajo oblast. Naš ambasador v Washingtonu se že pogaja za dobavo 250 lovskih letal, 100 atomskih podmornic in 350 ton solziveca, s čimer bomo Enčilado zbrisali z zemljevida.«

Senat Gornjega Tamala je poročilo sprejel. To je generala tako razveselilo, da je takoj amnestiral 5000 članov opozicijske stranke, ki jih je bil poprej pozaprl.

Da bi dokazal svojo hvaležnost ameriški predstaviškemu domu, je general Freeholes zapovedal svojim študentom, naj 30 dni ne počgejo nobene knjižnice ameriške informativne službe.

Medtem ko so mnoge južnoameriške dežele nerazpoložene spričo resolucije o preprečevanju komunistične nevarnosti, sta torej najmanj dve latinskoameriški deželi in jo zelo zadovoljni. Spričo tega odslej v Južni Ameriki nobena »komunistična vlada« ne bo več varna.

Te dni po svetu

KONFERENCA V AKRI

Včeraj, v petek, 22. oktobra zjutraj, je začela z delom konferenca afriških voditeljev. Na konferenci sodeluje 28 voditeljev afriških držav, ki so se zbrali v Akri, glavnem mestu Gane. Na sestanku bodo pretresli vse pomembnejše afriške in svetovne probleme. Dnevni red, ki ga je pripravila posebna komisija, je zelo obširen in obsega 22 točk. Konferenci v Akri je postal pozdravno brzojavko tudi predsednik republike Tito in v njej poželil udeležencem uspešno delo.

PREDSIEDNIK OKREVA

Predsednik ZDA Johnson, ki je bil pred kratkim operiran na žolču, počasi okreva. Sedaj se že lahko sprehaja po vrtu bolnišnice in opravlja nekatere državniške posle. Pred odhodom v bolnišnico je vsa pooblastila prenesel na podpredsednika Humbraya, kar se je zgodilo prvič v ameriški zgodovini.

LJUDJE IN DOGODKI

Dan združenih narodov

Letošnje leto je jubilejno leto Združenih narodov. Pred dvajsetimi leti na jutrišnj dan, to je 24. oktobra l. 1945, je začela veljati Ustanovna listina Združenih narodov. Do tega dne je namreč ta pomemben dokument ratificiralo dve tretjini držav — ustanoviteljice Združenih narodov, med njimi tudi Jugoslavija. Ustanovna listina je doslej najpomembnejši mednarodni dokument.

Dvajseto leto delovanja svetovne organizacije naj bi bilo leto mednarodnega sodelovanja. Spričo mnogih trenj, zlasti v Aziji, se ta želja vsega miroljubnega človeštva ni povsem izpol-

nila. Vendar so Združeni narodi, tako kot mnogokrat doslej, tudi letos veliko prispevali k pomiritvi med državami (Indijsko-pakistanski spor) in tako preprečili najhujše razširitev vojne.

Dvajset let je kratko obdobje in zato ni moč popolnoma oceniti vloge in pomena OZN. Kljub mnogim težkim preizkušnjam, ki jih je organizacija morala prenesti, pa vendarle lahko napišemo, da brez Združenih narodov, brez vsaj načelnega spoštovanja Ustanovne listine, v mnogih primerih ne bi bilo mogoče zaustaviti svetovnega spopada.

Združeni narodi so opravili pomembno vlogo pri reševanju aktualnih političnih problemov, ki so se nakopili v svetu v zadnjih dvajsetih letih, zaradi globokih družbeno-političnih in materialno — tehničnih sprememb. Pomembna vloga je svetovna organizacija odigrala tudi v razpravah o razorožitvi, čeprav je za sedaj na tem področju še bore malo konkretnih rezultatov.

Povojni razvoj sveta označuje razpadanje kolonialnega sistema. Organizacija Združenih narodov je vseskozi podpirala težnje vseh narodov po samostojnosti in osvoboditvi izpod kolonialnega jarma. Ze 1960. leta je osvojila deklaracijo o neodvisnosti vseh kolonialnih dežel, s

katero se je opredelila za brezpogojno likvidacijo kolonializma. Na svetovno arena je v povojnih letih stopilo mnogo novih, neodvisnih držav. To se najbolje vidi v sami organizaciji, ki je od 1945. leta, ko je bilo 51 držav — članic Združenih narodov, povečala članstvo na 117 držav.

Pomembno delo so Združeni narodi opravili tudi pri razvoju nerazvitih dežel s tehnično in drugo pomočjo. Ta razvoj sicer še vedno ni ustrezen in nerazvite dežele se srečujejo s čedalje večjimi težavami. Vendar se vsi strinjajo, da je edina možna pomoč lahko opravljena samo preko Združenih narodov, ker vsaka druga oblika pred-

stavlja nevarnost za neodvisnost nerazvitih dežel. Preko 2 milijardi ljudi še vedno živi v deželah z zelo nizkim narodnim dohodkom na glavo prebivalca, v 40 državah pa je ta dohodek manjši kot 100 dolarjev na osebo. Zato delo Združenih narodov na tem področju še zdavnaj ni zaključeno oziroma se šele začinja.

Jugoslavija je od vsega začetka podpirala principe Ustanovne listine in je pripravana, da je samo realizacija teh principov pot k trajnemu miru in sodelovanju. Zato skupaj z vsemi miroljubnimi ljudmi in vsem svetovnim mnenjem podpira svetovno organizacijo in njeno miroljubna dejanja.

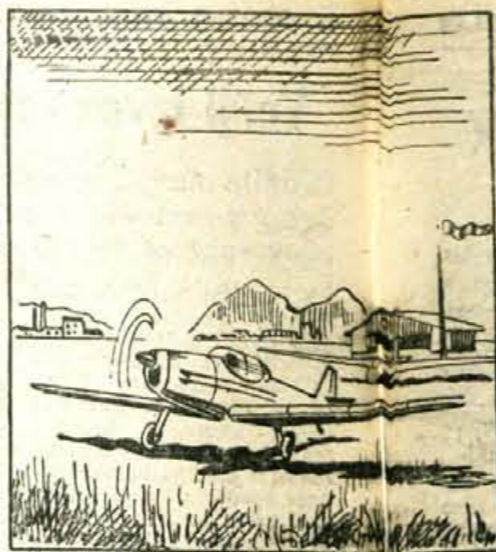
ABC

73. Bila je nedelja. Trije najboljši piloti, med njimi tudi Peter, so se zbrali že zgodaj zjutraj na letališču. Poleteli bodo vsak s svojim letalom na daljinski polet. Polet v neznanu ni majhna stvar! Skrbno so proučevali zemljevide in vremenska poročila meteorologov. Vremenoslovci so napovedovali močan veter in termične vzgornike. Mi že vemo, da se letalo v njih lepo dviguje. Mladim jadralcem se je torej obetal lep dan.

74. Toda vetra ni in ni bilo. Kazalca na uri sta hitela — deset, enajst! Se vedno nič. Tedaj se je nad Zdobrovo pojavil majhen puhač oblaček. »Kumulus!« je vzkliknil Peter. »Poglejte, termika že nastaja!« Branko ni bil tako navdušen; hotel je še malo počakati. Toda fantje so bili preveč nestrpni: »Preden bomo v zraku, jih bo že vse polno,« so neučakano priganjali. Naposled se je Branko vdal. »Dobro, pripravite letala!«

75. Srečna trojica je poskočila. Kot balon so poleteli iz lope Cavko, nato Salamandrija nazadnje so se zabeležala v soncu dolga, bela Triglava. Tistega Triglava, katerega so Janes, Peter in Marko pred meseci občudovali, kako se je tako dvigal pod oblake. Z njim bo danes poleg najboljši učencec — Peter. Branko, ki je bil tudi stari pilot, je pripravil zaprego. Pa ne mislite, da je in kočijo, marveč aero-zaprego!

76. »Izberi si lep teren za pristajanje,« je še naročil Peter, ki si je privezoval padalo. »Tako jo pristanku nam telefoniraj. Sporoči točno mesto pristanka, da te pridem z zaprego iskat. Srečno!« Pofitnil je stekleni pokrov prek kabine, sedel v motorno letalo in pognal motor. Ozri se je. Peter je veselo pokimal. »Vse v redu!« Branko je dvignil desnico. Pozor, pripravljeno! Motor je zabučal glasneje.

PANORAMA

IZ DELA TURISTIČNIH DRUŠTEV V ŠVICI
Obširne in odgovorne naloge

ob zagotovljenih sredstvih — Viri sredstev: dotacije občin in kantonov ter turistična taksa

V zadnjem času precej razpravljamo o turističnih društvih, o njihovih vlogi pri razvoju turizma, o materialnih možnostih za njihov obstoj in normalno delo. Zato ne bo napak, če objavimo, kaj in kako delajo turistična društva v Švici ter kako si ona zagotavljajo sredstva za delovanje.

Osnovne naloge turističnih društev so olepševanje turističnih krajev, negovanje parkov in nasadov. Njihova naloga je osvetljevanje zanimivih stavb in zgodovinskih spomenikov. Skrbijo, da je v kraju dovolj prostorov za počitek, klopi v parkih itd. V okolici turističnih krajev turistična društva označujejo steze in poti do izletniških točk. Ena izmed najpomembnejših nalog turističnih društev je organizacija informacijske službe za turiste, in sicer direktne ustne in pismene t. j. dopisovavne s turisti, ki se zanimajo za posamezni kraj.

Ukradli so kamere za boj proti tatovom

Neka velika blagovna hiša v New Yorku je pred nedavnim instalirala v vseh svojih lokalih notranji TV sistem, tako da so z enega mesta s televizijskimi kamerami lahko budno pazili na tatove. Kmalu po tem pa je ta blagovna hiša prijavila policiji, da so ji neznanjaki ukradli televizijske kamere za borbo proti tatovom.

Tokrat so torej tatovi ugnali v kozji rog sodobno tehniko.

društev. Toda sredstva, ki jih društva dobijo na račun turistične takse, lahko porabijo samo za vzdrževanje turističnih objektov in za turistično prireditve. Vse druge izdatke morajo pokriti iz drugih virov, torej ne direktno na račun turistov. Za turistično propagando ne smejo porabiti niti dinarja iz naslova turistične takse. Kantoni s posebnimi inšpekcijami redno kontrolirajo materialno poslovanje turističnih društev in namensko porabo sredstev.

Nizozemci „najslajši“

Povprečno poje vsak Holanec 21,5 kg sladkarij na leto

Med najrazličnejšimi podatki o deželah evropske gospodarske skupnosti, smo našli tudi podatek o tem, koliko prebivalci Francije, Zahodne Nemčije, dežel Beneluksa, Nizozemske in Italije pojedjo na leto najrazličnejših sladkarij.

Na prvo mesto so se plasirali Nizozemci, ki krepko vodijo s povprečno potrošnjo 21,5 kilograma sladkarij na glavo prebivalca. Povprečen Nizozemec »pospravi« 12,2 kilograma keksov in ostalega peciva na leto, 4 kilograma bonbonov, 4,7 kilogramov čokolade, 0,2 kilograma kandiranega sadja in 0,4 kilogramov sladoleda. Z Nizozemskimi sledijo Italijani s povprečno potrošnjo 18,3 kilograma sladkarij na leto. Zvezna republika Nemčije je s 13,5 kilogrami sladkarij na prebivalca na tretjem mestu, sledi Francija z 12,2 kilograma, zadnja pa je Italija z 8,7 kilogrami sladkarij na prebivalca letno.

Sonce je ostalo nepoškodovano

Včeraj popoldne je komet Ikeja Seki, za katerega so napovedali, da bo tretil v Sonce, letel približno 4 milijone kilometrov mimo njega. Vesti o trčenju komete in Sonca so bile torej neotične. Komet je letel celo trikrat dlje od Sonca kot 1948. leta. Tudi če bi do trčenja prišlo, bi to — razen za astronome — ne bilo nič posebnega. Premer Sonca znaša nekako 1,400.000 kilometrov. Trčenje komete bi torej imelo približno take posledice, kot če mušica treči v drveči avtomobil.

Anekdote o Mark Twainu

Mali Samuel Clemens (pravo ime je Twain) je velikokrat »spricalo šolo. Zato je oče pošteno kaznoval. Ob neki takih priložnostih mu je dejal:

»Ne boš mi verjel, sin, da mene pravi tako bolj kot tebe, če te moram kaznovati!«

Mali Samuel pa je odvrnil:

»Že, že, toda ne na istem kraju!«

Mark Twain je srečal svojega prijatelja in ga je zaustavil:

»Kaj? Ne le, da ste mi dožinjili dolgo pismo, ki vam jih pošiljam? Pred kratkim vam spet pisal in vas spraševal, kdaj boste lahko povrnili dolg. Pismu sem priložil celo znanje in odgovor. Niste odgovorili in zadržali ste znanje!«

»Dragi gospod,« je odvrnil skesan Twain, »mar bi bilo lepo od mene, če bi porabil vašo lastno znamko za to, da vam sporočim kaj neprijetnega?«

Ko je bil Mark Twain reporter pri nekem časopisu v San Franciscu, ga je srečala znanka. Prav tedaj je nosil pod pazduho veliko škatlo cigar.

»Gospod Twain,« ga je očitajoče nagovorila, »Tako pogosto vas vidim z veliko škatlo cigar v rokah, da se mi zdi, da preveč kadite.«

»Oh ne, gospa,« je odvrnil Twain, »jaz se le tako pogosto selim.«

Nekoč je Mark Twain obiskal nekega francoskega prijatelja. Govorila sta o tradicijah in Francoz je pripomnil:

»Američani ste brez tradicije. Če Američan nima drugega delati, se mu morda posreči ugotoviti, kdo je bil njegov stari oče.«

»In če Francoz nima drugega dela,« mu je odvrnil Mark Twain, »se mu morda celo posreči ugotoviti, kdo je bil njegov oče.«

A Rusija je popustila leta 1913 so bile novenove meje začrtane. Poleg Grčije, Bolgarije, Srbije in Črne gore so na zemljevidu Balkanskega otoka našli meje nove države Albanije. In ker sta se morali Srbija in Bolgarija umakniti s tega ozemlja, sta zahtevali od Bolgarije večji del pri razdelitvi Makedonije in Trakije. In ker se niso mogli sporazumeti, se je 29. junija 1913 začela druga balkanska vojna. Bolgarije se je znašla v vojni s Srbijo, Grčijo, Črno goro in Rumunijo. V nasledel letu se je Turčija in bila premagana. Turki so zasedli Odrin, Makedonijo in Trakijo. Avgusta 1913 se je Balkan pomiril. Septembra je šel Slavko v šolo.

Zdaj ima Stefi druge skrbi. A te skrbi spreminjajo v veselje, ker Slavko v šoli nima nobenih težav in je med najboljšimi. Srečna je, čeprav se odnosi med njo in možem niso nikoli bolj otoplili in čeprav niso trli sveta nič manjši prebivalci. Nasprotno! Boj proti delavstvu se je še zaostрил in sta zabljeni nesvobodni delovnih ljudi bili že večji. Deželna socialna konferenca v Trstu je decembra 1913 opozorila na pomembnost avstrijskega parlamenta. Avstrijski parlament se je spremenil v glasovni stroj za potrditev vedno večjih izdatkov v proračunov za vojsko.

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA

za interese velenemškega imperializma, in je vedno bolj nemočen proti absolutističnim nagnjenjem vlade, ki jih podpirajo poslanci meščanskih strank.

Stefi ne razpravlja več o tem. Odkar hodi Slavko v šolo, se je njeno življenje zopet zaprlo v ožji krog. Tudi v pogovor, kadar se pogovarjajo drugi o politiki, le redkokdaj poseže. Sedaj ji je vse šola in otrok. In seveda tudi njeno delo, ki ga je imela to leto dovolj. Ko pregleduje otrokovo hranilno knjižico, je zadovoljna. Ima jo, da bi izdala svojo skrivnost tudi možu, a se zadnji hip premeta. Leto in pol sta v Trstu. Kdo bi si mislil, da čas tako naglo mineva. To leto in pol je minilo mnogo hitreje, kakor tistega pol leta, ko je bila sama.

Tudi zdaj sta s Slavkom po ves teden sama. Zima je in mož ostaja med tednom v Miljah. Samo ob sobotah prihaja domov in se ob ponedeljkih s parnikom vrača.

Za božič gresta s Slavkom domov v Borjano. Zvečer pride za njima tudi Franc.

Zdaj so zopet vsi skupaj: oče, mati, sestri in brata in babica. Prazniki so in vsi se izogibajo besed, ki bi prebudile preteklost. Slavko je v središču njihove pozornosti. Cudijo se, da ni Borjane pozabil. Takoj je spoznal dedka. In tudi pastirja Berginca je poznal, ko je prišel voščiti praznike. Spominjal se je njegovega krompirja in pripovedk. In spomnil se je tudi nesrečne Tildice, ki je morala umreti.

Sveti večer je. V kotu so jaslice. Mir ljudem na zemlji, piše pod njimi. Prič s temi črkami je zvezla Stefi, ko ji je bilo deset let. Zunaj sneži. V hiši je toplo. Slavko in babica sta šla že spat. Ura bje enajsto. Mati vprašuje gleda Stefi.

»Vidva najbrž ne bosta šla k polnočnici?« pogleda tudi Franca. V materinem pogledu je tiha prošnja.

Gorenjski kraji in ljudje

LESEN HLEV — REDKOST

Zelo redki so še na Gorenjskem leseni hlevi; tudi če je hiša še lesena in s slamo krita, je hlev zidan iz kamena, da je živini prehladno. Alpska kmečka arhitektura se je namreč povsem prilagodila alpski klimi z mraznimi zimami, razen tega pa je tudi gradivo, ki je bilo pri roki za gradnjo, dopuščalo funkcionalno kombinacijo kamena in lesa. Vse stare hiše so lesene, le deli stene ob ognjišču in pečji je zaradi varnostnih razlogov zidan, hlevi pri teh hišah pa so skoraj praviloma zidani.

Težko je ugotovljati, kako je bilo prvotno; pastirski stanovi v planinah so v glavnem leseni, stare sirarnice pa so zidane; ni pa redka tudi kombinacija zidanega dela, name-

njenega živini, in lesenega za bivališče ljudi, zlasti ne npr. v rovih v Bohinju (Voje, Ukanc). Predvidevati smemo, da je bila kombinacija zidov iz kamena in lesene gradnje tudi na Gorenjskem v tistih krajih, kjer okolica kamenje kar sama ponuja, razširjena že v prvih stoletjih po nastopu Slovencev, medtem ko so bile verjetno v ravninskih gozdnatih predelih prvotno vse stavbe lesene. Le redke lesene hiše pa so se do danes še obdržale, še redkejši pa so leseni hlevi; hiša se namreč pozimi ogreva, hlev pa ne, zato ne sme biti premrzel.

Pri Flegarju v Poženku št. 2 pri Cerkljah pa še imajo lesen hlev. Vsa hiša je lesena in še s slamo krita in tudi majhen hlev je iz brun nare-

A. Triler

Flegarjeva hiša v Poženiku ima še lesen hlev — Foto Perdan

Otrok ali avto

Nekaj let nazaj so bile stalne težave pri sprejemanju otrok v vzgojno varstveno ustanovo, ker je bilo prisilcev vedno več, kot so dovoljevale možnosti. Letos pa je že drugo leto, ko ugotavljamo na Jesenicah upadanje števila otrok v teh ustanovah. Prav tako se starši niti ne poslužujejo občasnih oblik varstva.

Ob tem, da je vedno več zaposlenih mater in v zvezi s tem vedno več otrok potrebnih organiziranega varstva in vzgoje, je nezasedenost vzgojno varstvenih zmogljivosti že ob tako majhnih sprejemnih možnostih povsem nerazumljiva. Res je, da posamezna vzgojiteljica ne opravi povsem zadovoljivo svojega dela z otroki, v večini primerov pa v ustanovah zaposleni kadri zelo dobro delajo in so ustanove dobile dokajšen družbeni ugled. Ob teh ugotovitvah se sprašujemo, kje so potem vzroki, da starši ne vključujejo svoje otroke v vzgojno varstvene ustanove. Ali je res vzrok samo v višini mesečnega prispevka staršev ali je vzrok tudi v egoizmu in nepreudarnosti staršev.

Starši prispevajo za otroke v vzgojno varstvenih ustanovah za eno uro vzgoje in varstva v toplih, svetlih in prijetnih prostorih 15 dinarjev, ali na dan za peturno varstvo vključno z malico 77 dinarjev. Ali je res mesečni prispevek v višini 2000 dinarjev vzrok, da vzgojno varstvene ustanove niso zasedene?

Morda nam bo dal odgovor na to vprašanje tale primer. Pet-ali šestletna punčka je bila večkrat občasni gost neke jeseniške vzgojno varstvene ustanove. Očitno se je dobro počutila med svojimi vrstniki. Ob tem njenem vidno dobrem počutju v ustanovi jo je vzgojiteljica vprašala, zakaj se stalno ne vključi v ustanovo. »Veste, me mama ne pusti, ker varčujemo za avto,« se je glasil njen odgovor.

Menimo, da je komentar odveč in lahko bi bil celo krivičen. Vendar se nam zdi, da starši pozabljajo ali ne

vedo, da je ravno predšolska doba, to je obdobje od 1. do 6. leta starosti najpomembnejše obdobje za oblikovanje otrokove osebnosti. V tem času se v otroku formirajo številne osebne lastnosti, kot so socialni odnosi, čustvenost itd., ki jih kasneje ni mogoče več tako uspešno razviti, zlasti pa ne presmeriti. Razen tega je predšolsko obdobje izredno pomembno za mentalno »zorenje«, ki se kasneje povezuje z uspešnostjo ali neuspešnostjo dela v šoli. Skratka, zamujeno v tem otrokovem obdobju je težje nadoknaditi ali popraviti v kasnejših letih.

Pedagoška praksa potrjuje, da so učenci v 1. razredu osnovne šole, ki so bili vključeni v vzgojno varstveno ustanovo, mentalno zrelejši od večine otrok, ki te organizirane vzgoje niso bili deležni. Razumljivo, da v urejenih družinah in tam, kjer starši časovno zmerejo vzgojno delovati na svoje otroke, leti ravno tako osebno in mentalno zorijo. Vendar pa je mnogo družin, v katerih sta oče in mati zaposlena in otroci nimajo enake možnosti »zorenja«. V vseh teh primerih bi morali vedeti, da je dobra vzgoja in varstvo predšolskega otroka najboljša razvojna naložba v otroka, v otrokovo prihodnost in zato staršem ne bi smelo biti žal nekaj denarja. Ta naložba se bo v kasnejših letih staršem samim obrestovala. Mnogo manj je namreč verjetnosti, da bo otrok, razumljivo ob normalnem delu, kasneje v šoli zaostajal ali povzročal kakršne koli vzgojne odklone. Pedagoška praksa je dokazala, da je pogosto treba iskati vzroke za otrokove motnje in težave, kot so slab učni uspeh, potepanje, načitne reagiranja do staršev, do šole itd. ravno v predšolski vzgoji.

Zato bi bilo prav, da starši o tem večkrat razmišljajo in sami presodijo ali je bolje v predšolskem obdobju žrtvovati nekaj več za normalno zorenje otroka in se kasneje izogniti težavam in stroškom ali obratno. — J. V.

NOVE »SMERNICE«

Tohle in športne nogavice, kratka krila in udobni čevlji

Kaj kmalu lahko ugotovimo smernice nove mode, le če polstamo znane modne revije. Mnoge izmed novostil so zanimive, praktične in mladostne. Morda moda preveč poudarja vitkost in pozablja na vse tiste, ki so polnejše.

Trije tipični športni modeli za jesensko-zimsko sezono. Plašči so kratki, kroji športni, čevlji udobni

Skorajda vsi plašči in kostimi so precej oprijeti z ozkimi rokavi in zelo kratki. Pri tem nekateri Francozi prav pretiravajo. Kar nepogrešljivi so pri športnih oblačilih visoki pulji z visokimi in zavahanimi ovratniki.

Predvsem so zanimivi dodatki. Izgleda, da niso več priljubljene svetlo-temne kombinacije. Kajti skoraj k vsem svetlim plaščem ali kostimom naj bi nosili svetle rokavice, torbice in pokrivala. K temnim temnejša. Izredno svetle pletene nogavice bodo pristojele predvsem mladim dekletom z vitkimi in dolgimi nogami. Druge bomo segle po temnejših, saj so te tudi modne in še nogo polepšajo. Čevlji naj bodo kar se da udobni. Širokopi in prav nič konicasti. Tudi visoki škornji še niso izginili. Prav posebno imenitni so tisti z mnogimi gumbi.

Poleg bele in peščene barve so zelo moderne svetlo-modra, drap in rumena. Vendar, zavedajmo se, da je najlepša tista barva, ki nam pristaja in je primerna tudi okolju v katerem živimo.

Nekaj vprašanj vsaki ženi

Ste se kdaj zares kritično pogledale v ogledalo? Pomislite kdaj, da bi bilo koristno zdravju in lepoti, da bi dnevno vsaj pet minut telovadile pri odprtem oknu? Če sedite, ali pojedete namesto kruha jabolko? Če vam izpadajo lasje, ali si jih masirate? Cenejši kot dragi preparati za lase je izcedek kuhanih korvnih korenin (dobimo jih v lekarni).

Ali si uredite vsaj enkrat tedensko nohte? Ali kdaj pomislite, da bi vam bila koža na obrazu zelo hvaležna za masko?

Takole: za masno kožo si nadenimo na obraz stopen beljak. Pustimo ga 10 minut, nato si ga izplaknimo. Za starajočo in suho kožo prav tako uporabimo stopen rumenjak. Za mozoljasto kožo uporabimo gosto zmes kvasa in vode.

dkg krompirja, 3 dcl kisle smetane, zelen peteršilj, poper.

Ledvice skuhamo v slanem kroupu. Kuhane prerežemo po širini na rezine. Na rezine zrežemo tudi kuhan in olupljen krompir. V kozico damo polovico smetane in nanjo naložimo plast krompirjevih rezin, nato še plast ledvic, ki jo potrosimo s sesekljanim zelenim peteršiljem, poprom in soljo. Vse pokrijemo s plastjo krompirjevih rezin, prelijemo s preostalo smetano in v pečici zarumenimo (približno 20 minut). Narastek

zrežemo in ponudimo s poljubnimi solatami.

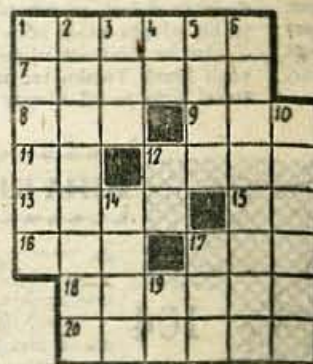
MALI NASVETI

● Zelenege volke, ki sestoji iz močno strupenih bakrovih soli odstranimo z medeninastih ali bakrenih predmetov z močnim kisom.

● Ocvrtki slanine, ki pa ne smejo biti preveč zapečeni, so na drobno nasekljani zelo primeren dodatek juham ali zelenjavi.

● Madeže trays odpravimo iz volnenih blag z milačno vodo in milom, iz platnenih s špiritom in kroupom, iz svile z benzinom.

Križanka

VODORAVNO: 1. ladja na parni pogon, 7. Perzijska, 8. odposlanec, kurir, 9. umetnost (lat.), 11. kratka za nekdanjo konjsko silo, 12. veliko jezero v Sibiriji, 13. npravstveno načelo, 15. osebni zaimek, 16. mesto s stariim gradom v vzhodni Srbiji ob Donavi, 17. vodna žival, 18. naklep, namera, 20. začetnik slovenska slovstva

NAVPIČNO: 1. lonc, 2. jetnik, zapornik, 3. oranje, 4. oznaka za neznanca, 5. prvi letalec v grški mitologiji, 6. skupna potnikov v puščavi, 10. upodabljač umetnik, 12. igralna karta, 14. ime perzijskega pesnika in astronoma Haffama, 17. otok v Jadranu, 19. avtomobilska oznaka Kumanovega

Recepti

V ponvi ogrejemo na vsako osebo po eno žlico olja, dodamo drobno narezane čebule, na koščke ali na lističe narezano teletino (na osebo 10 dkg) in pražimo, vendar le nekaj minut. Ko je meso napol prepraženo, dodamo strok sirtega česna, nekaj svežih paradižnikov ali žlico meze in sesekljan peteršilj. Na osebo preberemo 10 dkg riža, ga s servieto zbršimo in dodamo praženemu mesu. Vse skupaj zalijemo z vrelo juho ali vrelo vodo (v tem

primeru dodamo jušno kocko). Na skodelico riža damo dve skodelici tekočine. Rižoto dosolimo in pri zmernem ognju pokrito dušimo, vendar ne predolgo. Riž potrebuje le 14-16 minut. Rižoto nazadnje še zboljšamo z maslom in potresemo z naribanim sirom. Zraven po navadi ponudimo zeleno solato.

Če za rižoto uporabimo govedino, moramo meso, preden dodamo riž, pač dalj časa dušiti.

SVINJSKE LEDVICE S KROMPIRJEM

1/2 kg ledvic, slan kron. 80

GLAS pionirjev

PTICKI

Ptičke žalostno pojo, ker svoj dom zapuščajo. Čez sinje morje so zletele, na obzorje daljno so dospete. Tam je zanje topli kraj, kjer preživljajo sedaj. Čez nekaj časa spet so tu, v svojem starem gnezdecu, tam, kjer one se rodile so, takrat pri nas je spet lepo, ker rano zjutraj ptičice pojo svojo lepo pesmico.

Stefka Brankovič
osn. šola Cerklje

PES IN SLON

Nekoč živel je tovski pes. Gospodar mu je dajal od plena vedno le čreva. Ko se je pes pritožil, mu je gospodar dejal, da je pač tako do-

Ustanovili so planinsko sekcijo

Tudi na naši osnovni šoli France Prešeren v Kranju deluje že dalj časa več krožkov. Pred kratkim pa smo ustanovili še mladinsko planinsko sekcijo Planinskega društva Kranj, ki jo bo vodil petčlanski upravni odbor. Enkrat mesečno bomo organizirali izlete na bližnje gore in vrhove. Posebno skrb pa bo sekcija posvetila propa-

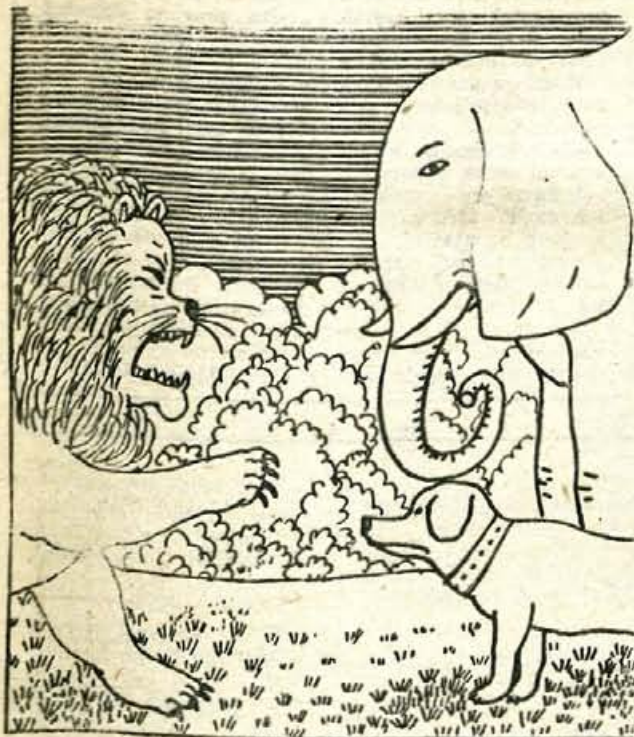
gandnemu delu. V posebni omarici bomo objavljali članke in fotografije iz življenja in dela sekcije. Organizirali pa bomo tudi predavanja. Za to bomo prosili izkušene planince.

Na naši šoli imamo že dalj časa precej takih mladih planincev, ki so bili že na številnih domačih in tujih gorah, več takih, ki delajo slovensko planinsko transverzalo in Gorenjsko partizansko planinsko pot. Vse delo je bilo do sedaj neorganizirano. Odslej bo šlo delo vsekakor bolj in pričakujemo, da bo ustanovljena sekcija dosegla še lepe rezultate kot jih je že na letošnjem republiškem orientacijskem pohodu na Jančah, ko so naši člani zasedli prvo oz. drugo mesto.

Miloš Carman, Kranj
osnovna šola
Franceta Prešerna

ločno in naj se gre pritožiti levu — kralju živali.

Na poti k levu je srečal slona, ki je bil prav tako namenjen k levu. Hotel se je

pritožiti, ker ima samo enega mladiča. »Glej kako sem velik. Poglej sebe in videl boš, da to ni pravično. Ti jih imaš po več, a jaz samo enega,« je dejal slon. Zvečer sta prišla do levovega bivališča.

Ker je bilo že kasno, jima je lev določil prenočišči in dejal, da bo naslednje jutro razsodil o njunih pritožbah. Pes je spal v kolibi, v kateri je imel lev spravljeno ubito antilopo. Ponoči se je zbudil, zavohal je meso in ker je bil navajen jesti samo čreva, je takoj celo pojedel.

Slon je prgnočeval v gozdu, kjer so rasle same banane. Tudi on je postal ponoči lačen. Prišel je jesti banane in jih je do jutra vse pojedel.

Zjutraj sta prišla pes in slon pred razsodnika. Levu so povedali, kaj sta počenjala ponoči. Bil je jezen in užaljen nad početjem svojih gostov in je pod vplivom te jeze takole razsodil:

»Pes naj tudi naprej je pri človeku čreva. Če bi mu človek dajal meso, ga ne bi nič ostalo zanj. Da je to res, je pes dokazal s tem, ker je pojedel vso antilopo. Prav, le tudi, da imaš ti slon samo enega mladiča. V eni noči si pojedel gozd banan. Če bi imel več mladičev, bi bilo kmalu preveč slonov, ki bi pojedli prav vse banane.«

Pes in slon sta se morala strinjati s to razsodbo ter sta se vrnila domov. Od tedaj dalje se več ne pritožujeta in sta zadovoljna.

Preddvo rčez petsto let...

Takrat bo naša vas precej drugačna. Vrh cerkve, ki bo ostala ohranjena kot muzej, bo stala satelitska postaja, odkoder bodo prebivalci Preddvora lahko opazovali izstrelitev fantastičnih raket. Glavna cesta bo zaradi stolpnice in nebotičnikov speljana po tisočmetrskem nadvozu. Preko Suhe bo povezoval Preddvor z Belo več kilometrov dolg viseči most. Skozi vas bodo drvele limuzine, ki bodo takrat preplavile trg. Sola, ki jo bodo zgradili, bo šestnajstnadstropna. V njej se bodo učenci prevažali z dvigali. Ob stopnicah pa bo poseben drog, narejen nalašč za vožnjo navzdol. Posledica take vožnje bo tudi tedaj — luknja v hlačah. Sipe v ok-

nih bodo ogromne, tako da se bo splašalo napeti pračo ali zalučati kamen. Danes se ne spleča kaj takega početi.

Cez petsto let bo preddvorsko jezero morje. Zabe bodo v njem popolnoma izumrle.

Škoda, da ne bom dočkal svojih petsto štirinajstih let. Teško, če bom našel sedemdeset pomladi. Prerad grizem bonbone.

Tone Zaplotnik,
Osn. šola Preddvor

Zgodovinske znamenitosti Škofje Loke

Škofja Loka je staro srednjeveško mesto. To se vidi predvsem po njenih starih hišah in širokih obokanih vratih. Če se turist, ki še nikoli ni bil v našem mestu, znajde v teh ozkih ulicah, se mu zazdi, kot da se je čas premaknil za stoletje nazaj.

Veliko staryj je, ki spadajo med zgodovinske zanimivosti

Škofje Loke. Med prvimi bi lahko omenila kamniti most čez Selšico, ki so ga zgradili freisinski Škofje. Najbolj zanimivo pa je prav gotovo mestno obzidje, ki je sicer že delno razpadlo, pa vendar še vedno priča o velikih napadih na mesto. Zgodovina nam pripoveduje, da ga je oblegal celo Jan Vitovec Celjski.

Nad mestom mogočno kraljuje grad, ki je bil nekdanj prebivališče freisinskih Škofjev. Dancs je v njem muzej. Nasproti gradu je hrib Kranjec, na katerem so še ostanki opazovalnega stolpa. Od tu so freisinski Škofje opazovali, če se jim morda ne bliža sovražnik.

Se in še bi lahko naštevala zgodovinske zanimivosti Škofje Loke. Toda raje pridite sami in se prepričajte! Rade volje vam bom razkazala naše mesto.

Marija Kern
osn. šola Škofja Loka

J E S E N

Jesen prišla je v naše kraje, tibo listje z vej leti, ptički so že odleteli, hladni dnevi so prišli.

Slana travnike pokriva in doline so v megli, kmet pridelke s polja spravlja, se jeseni veseli.

Majda Roblek,
osn. šola Preddvor

KAJ MENIJO JESENICANI O SVOJIH HOKEJSKIH PROBLEMIH?

Reprezentanca - to so Jesenice

V letošnji zimski sezoni bo pri nas svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. Država, ki sprejme organizacijo takšne zahtevne prireditve, mora vsaj nekaj tudi predstavljati v tem sportu. In kdo predstavlja Jugoslavijo v hokeju? Mislim, da se vsi strinjamo samo in res samo Jeseničani. Zanimalo me je, kaj menijo Jeseničani o svojem hokeju, kaj menijo o tem, da sami ne bodo videli najboljših svetovnih moštev na prvenstvu? Eno dopolnjevanje občanov in samih športnikov o »njihovem sportu« — hokeju.

● Jeseničani so dali 15 igralcev v državno reprezentanco (seveda skupno s Kranjsko goro, ki je njihov »podružnični klub«): Koranar, Knez, Kristan, Ravnik, Felc, Tišler, R. Smolej, Beraus, B. Jan, Žvan, I. Jan, Jug, J. Mlakar Hiti, F. Smolej. Tako se vrše priprave njihovega prvega moštva kar v okviru priprav državne reprezentance. Zaradi tega pravijo, da je reprezentanca v resnici njihov klub.

● Jeseničani ne bodo videli svetovnega prvenstva! Njihovo moštvo bo igralo, a kaže, da bosta le dve srečanja na Jesenicah — srečanja z Avstrijo in morda Italijo. Ponujena jim je bila organizacija tekmovanja v C skupini. Ljudje pravijo, da jih to ne zanima, saj je njihovo moštvo boljše od teh ekip.

● Vse bi bilo lahko drugače, pravijo. Ljudje zamerejo organizatorjem prvenstva, ker niso uspeli pridobiti 200 milijonov din posojila za pokrito igrišče (cena pred reformo). Pravijo, da bi razumeli, da tega ni bilo mogoče, če jim ne bi bilo na

morali posvetiti še več pozornosti svojim hokejistom. Menažerji prihajajo od vseh strani Igralcem ponujajo vabljive ponudbe. Pravijo, da je največ takšnih ponudb od hokejistov drugih klubov — za njimi se skrivajo funkcionarji. Vse družbene organizacije na Jesenicah sicer nudijo vso podporo hokeju, a v kolektivih, šolah in drugod v vsakdanjem življenju naletijo čisto na precej nezanimanja. Voditelji ekipe pravijo, da je od vseh domačinov odvisen razvoj hokeja. Če žele imeti kvalitetni hokej, bodo morali večkrat manskaj tudi žrtvovati, a če tega ne žele, bo upravni odbor prisiljen prepustiti usodo hokeja drugim (odbor nima denarja, stanovanj, nima vpliva, da bi šole pokazale več razumevanja itd.).

● Jesenice, glavno mesto.
● našega hokeja, še vedno
● žive za svoj sport, vendar

Kegljači drugi

V nedeljo je bilo v Ljubljani končano republiško prvenstvo v kegljanju v borbenih igrah. Kranjski kegljači so osvojili drugo mesto. Skupno z zmagovalcem tekmovanja, mariborskim Branikom, so precej odstopali od ostalih moštev.

Rezultati: Branik 1322 točk, 2. Triglav 1308, 3. Gradis 1268 točk itd.

● sem dobil občutek, da so
● upravičeno nezadovoljni z
● nekaterimi ukrepi in te-

● žavam, ki se vsak dan
● pojavljajo pred njihovim
● kolektivom. P. Colnar

PORTRET TEDNA SREČNO NA NEBU

Mladega učitelja letalstva Silva Orožima, nosilca zlate C jadralne in padalne srebrne C značke sem obiskal na njegovem »drugem domu« na letališču v Lescah. Poprosil sem ga naj se bralcem predstavi kar sam.

»Z letalstvom sem se začel ukvarjati s šestnajstim leti (1954). Od takrat pa do danes imam za seboj preko 1200 ur motornega in okoli 450 ur jadralnega letenja ter preko 160 skokov. Po petih letih udejstvovanja v letalstvu sem postal učitelj jadralnega letenja, leto kasneje (1960) pa tudi za skoke.« Videlo se mu je s kakšnim zadovoljstvom pripoveduje.

»Za tekmovanja, ki jih sicer ni veliko, nimam dovolj časa,« me je prehitel, kot da bi vedel, kaj sem ga hotel vprašati.

»Kaj pa tvoj največji uspeh,« sem pohitel z vprašanjem.

Kot da ne bi hotel govoriti o uspehih je razgovor napeljal drugam, ven-

dar sem opazil, da mu je pogled ostal na pokalu, ki je stal blizu njemu.

»To je prehodni pokal maršala Tita, ki sem ga osvojil pred kratkim. Za sedaj je to moj največji uspeh.«

Pogovor je prišel na bodoča tekmovanja.

»Udeležiti se nameravam tekmovanja za memorial Edvarda Rusjana v Beogradu, kaj več pa ne bi mogel povedati za bodočnost.«

»Govorilo se je o tvojem skoku na Kredarico?«

»Da, prav ta dogodek mi je ostal najbolj v spominu! 17. aprila 1963 sva z Brezarjem skakala na Kredarico. On je doskočil v redu, mene pa je močan veter nesel po ledeniku navzdol in le nekaj metrov pred prepadom so me ujele!«

Videl sem, da se mu mudi, zato sem se moral posloviti. Če mornarjem, ko odhajajo na morje želimo srečno morje, tebi Silvo srečno na nebu!

JANEZ JUSTIN

K I N O

Kranj »CENTER«

23. oktobra slov. film LUCIJA ob 16., 18. in 20. uri, premiera italijanskega barv. CS filma HERKUL OSVAJA ATLANTIDO ob 22. uri

24. oktobra italij. barvni CS film HERKUL OSVAJA ATLANTIDO ob 9.30 in 13. uri, slov. film LUCIJA ob 15., 17. in 19. uri, premiera mehiškega barvnega filma PESEM ZA KARABINKO — 30 ob 21. uri

25. oktobra italij. barvni CS film HERKUL OSVAJA ATLANTIDO ob 16., 18. in 20. uri

26. oktobra italij. barvni CS film HERKUL OSVAJA ATLANTIDO ob 16., 18. in 20. uri

27. oktobra meh. barvni film PESEM ZA KARABINKO — 30 ob 16., 18. in 20. uri

Kranj »STORŽIČ«

23. oktobra amer. barv. CS film NAJLEPSA NA SVETU ob 9.30, 16., 18. in 20. uri, premiera italij. filma HERKUL OSVAJA ATLANTIDO ob 22.30 uri

24. oktobra slov. film LUCIJA ob 9.30 uri, amer. barv. CS film NAJLEPSA NA SVETU ob 14., 16., 18. in 20. uri

25. oktobra amer. barv. CS film NAJLEPSA NA SVETU ob 16. uri, slov. film LUCIJA ob 18. in 20. uri

26. oktobra italij. barvni CS film HERKUL OSVAJA ATLANTIDO ob 9.30 uri, premiera jug. filma INSPEKTOR ob 16. in 20. uri, Italij. barv. VV film AMERIKA PONOCI ob 18. uri

27. oktobra amer. barvni CS film KOMANCEROSI ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

24. oktobra italij. barvni CS film HERKUL OSVAJA ATLANTIDO ob 15., 17. in 19. uri, slov. film LUCIJA ob 21. uri

27. oktobra jug. film INSPEKTOR ob 19. uri

Cerklje »KRAVEČ«

23. oktobra amer. barvni CS film BATERFILD 8 ob 20. uri

25. oktobra amer. barvni film PONOSNI UPORNIK ob 15. in 19.30 uri, ameriški barv. CS film BATERFILD 8 ob 17. uri

Kropa

23. oktobra špan. barvni film CARMEN IZ GRANADE ob 20. uri

24. oktobra amer. barvni film TRAPER KELLY ob 15., 17. in 19. uri, špan. barvni film CARMEN IZ GRANADE ob 17. uri

Preddvor

23. oktobra ameriški film LJUBITELJ VOJNE ob 20. uri

Naklo

24. oktobra italij. barv. CS film RODOŠKI VELIKAN ob 16. in 19. uri

Gorje

24. oktobra amer. film LJUBITELJ VOJNE ob 16.30 in 19. uri

Jesenice »RADIO«

23. do 24. oktobra amer. film NA DOKIH NEW YORKA

25. oktobra amer. barvni film TRAPER KELLY

26. do 27. oktobra ameriški film DEKLE

28. oktobra amer. barvni film RAZKOSJE V TRAVI

Jesenice »PLAVZ«

23. do 24. oktobra ameriški film DEKLE

25. do 26. okt. amer. film NA DOKIH NEW YORKA

27. oktobra amer. barvni film RAZKOSJE V TRAVI

28. do 29. okt. franc. film STOTNIK COPATAR

Zirovnica

23. oktobra angleški film SPORTNO ŽIVLJENJE

24. oktobra ruski film SLEPI MUZIKANT

27. oktobra amer. film NA DOKIH NEW YORKA

Dovje-Mojstrana

23. oktobra ruski barvni film SLEPI MUZIKANT

24. oktobra angleški film SPORTNO ŽIVLJENJE

28. oktobra amer. film NA DOKIH NEW YORKA

Koroška Bela

23. oktobra francoski film STOTNIK COPATAR

24. oktobra amer. film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU

25. oktobra amer. film DEKLE

Kranjska gora

23. oktobra amer. film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU

24. oktobra francoski film STOTNIK COPATAR

29. oktobra ameriški film NA DOKIH NEW YORKA

Kamnik »DOM«

23. oktobra angl. barv. CS film HELIONI ob 20. uri

24. oktobra angl. barv. CS film HELIONI ob 17. in 20. uri

25. oktobra angl. barv. CS film HELIONI ob 20. uri

26. oktobra japonski film KRVAVI PRESTOL ob 20. uri

27. oktobra japonski film KRVAVI PRESTOL ob 20. uri

28. oktobra japonski film KRVAVI PRESTOL ob 17.15

NEDELJA — 24. oktobra

Ob 10. uri URA PRAVLJIC, ob 16. uri Jurčič-Govekar: DESETI BRAT ob 16. uri za IZVEN

TOREK — 26. oktobra

Ob 16. uri Jurčič-Govekar: DESETI BRAT ob 16. uri za red DIJASKI

23. oktobra amer. film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU

25. oktobra amer. film DEKLE

Kranjska gora

23. oktobra amer. film DVA TEDNA V DRUGEM MESTU

Pešca ni videl!

Voznik motornega kolesa KR 15-048 je peljal iz Zelenikov proti Čošnici. Ko je peljal mimo tovarne »Iskra« v Čošnici, so delavci pravkar odhajali s popoldanskega dela. Ker je tu prostor neraz-

svetljen, je najprej nekaj ljudi prehitel. Zatem pa ni opazil pešca Franca Bertonecja. Zaradi tega ga je zadel od strani ter podrl na tla. Pešec se je težko telesno

poškodoval in so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Sopotnik motorista pa je bil lažje ranjen. Materialna škoda na motorju je okoli 20 tisoč dinarjev. — j.

ZVEDELI SMO

● KUD v Zalogu pri Komeni priredi jutri ob 15. uri popoldne mladinski ples, na katerem bodo igrali »Veseli trgovci«.

● V Smledniku in okoliških vaseh bodo po vsej verjetnosti prihodnje leto dokončno uredili javno razsvetljavo.

● Veletrgovina »Loka« iz Skofje Loke je pred nedavnim preuredila trgovski lokal v Valburgi pri Smledniku. Razen tega so ga za 50% povečali.

● Prihodnje leto bodo kulturni dom KUD »Jože Rozman« v Smledniku dokončno popravili in preplekali.

● V Vodicaх so pred nedavnim določili 28 gradbenih zemljišč za zasebno gradnjo.

● Na radomejskem področju so po dograditvi samo-

postrežnih trgovin v Količevem in Preserju ljudje zelo zadovoljni.

● Solska komisija pri AMD Kranj pripravlja strokovna predavanja za poklicne voznike in amaterje kranjske občine o novem zakonu o cestnem prometu.

● V jeseniški železarni so ugotovili, da je 8,6 odstotka nezgod na število zaposlenih preveč. Največkrat je vzrok nezgod — premajhna osebna pozornost.

● V kranjski občini bodo letos razdelili med socialno šibke občane okoli 3 milijone in šeststo tisoč dinarjev.

● Prebivalci Rov pri Domžalah morajo še sedaj hoditi do najbližje trgovine v Radomljah celih 45 minut.

● Hotel na Smarjetni gori bo imel 45 ležišč in 250 sedežev v restavraciji ter 300 sedežev na terasi.

● Te dni so pričeli v Medvodah z dokončnim urejevanjem avtobusne postaje, montirali bodo stene — J. Jarc

Na cesti Kranj—Bled—Rečica je bil dne 15. 10. 1965 izgubljen brusilni stroj, katerega je proti nagradi vrnil v »Kamnosestvo« Kranj.

Teden požarne varnosti

Prihodnji teden (od 24. do 31. oktobra) je teden požarne varnosti. Tudi na Gorenjskem bodo organizirali razne prireditve in predavanja o požarni varnosti. Kljub temu, da gasilska organizacija in njeni člani največkrat rešuje milijonske vrednosti, še nima tistega družbenega priznanja, ki ga zasluži.

- j.

Vinjen voznik

Po Kajuhovi cesti na Bledu je voznik osebnega avtomobila Marselj Gombac vozil vinjen. Zaradi tega je izgubil oblast nad vozilom in zapeljal izven cestišča na kup gramoza. Peljal je še nekaj metrov naprej in vozilo usta-

vil. Nato je z vzvratno vožnjo zapeljal nazaj. Pri tem pa se je zaletel z desno stranjo avtomobila v zgradbo tovarne vezenin na Bledu.

Pri nesreči je nastala materialna škoda v višini okoli pol milijona dinarjev. — j.

Alpinist Pavle Kemperle šestdesetletnik

Pred kratkim je veteran slovenskega, gorenjskega in kamniškega alpinizma PAVLE KEMPERLE praznoval 60-letnico svojega, za planinstvo tako plodnega življenja. Z očetom lovcem je Kemperle že kot otrok začel zahajati v gore. Kot mladeniču se mu je prebudila želja

večjim uspehom pa deluje kot gorski reševalec in načelnik postaje GRS Kamnik.

Mimo ostalega moramo omeniti, da je Pavle Kemperle zbral in uredil tudi arhiv PD Kamnik, ki je po svoji vrednosti edinstven v Sloveniji.

Po marsičem lahko ocenjujemo prizadevanja Pavla Kemperla. Eno pa je nesporno: izšolal, vzgojil in izobil-

koval je mnogo generacij kamniških alpinistov. Po njegovih poteh in pod njegovim vplivom se je izoblikovala tudi najmlajša generacija, katere trije predstavniki so danes v Himalaji.

Ob pomembnem življenjskem jubileju želimo, da bi Pavla Kemperla še vrsto let srečavali v gorah tako vedrega in čilega kot je danes.

D. C.

Ozimnica na Jesenicah

Še v mesecu septembru je bil na občini sestanek s predstavniki trgovskih podjetij na katerem so se menili o oskrbi potrošnikov z ozimnico. Določena je bila cena za krompir boljše vrste po 80 dinarjev in slabše vrste po 70 dinarjev. Dogovorili so se tudi, da bodo razliko med kalkulacijsko in maloprodajno ceno krila trgovska podjetja iz sredstev sklada za riziko. Poleg tega so predstavniki trgovskih podjetij izjavili, da bodo za ozimnico znižali marže od 24 odstotkov na 20 odstotkov.

V ponedeljek pa je imel sejo upravni odbor sklada rizika. Po sprejetem predlogu statuta sklada občine Jesenice za zavarovanje pred rizikom v trgovini s kmetijskimi živilskimi pridelki, so člani razpravljali še o ceni ozimnice, to je o ceni krompirja, jabolk in zelja. Na seji so določili ceno za krompir v količini nad 5 kilogramov po 80 dinarjev, sicer pa po dnevni ceni. Cena jabolk in zelja pa je določena glede na kupno ceno z maržo 15 odstotkov. Ozimnico bodo predajali z znižano maržo do 1. decembra.

po plezanju, vendar je ni mogel tako kmalu uresničiti. Počasi pa mu je le uspelo pridobiti prijatelje, s katerimi je približno pred tridesetimi leti ustanovil alpinistični odsek Kamnik.

Predvojna žetev njegovih prvenstvenih plezalnih vzponov je zelo obsežna: Kompetela, Planjava, Brana, Turska gora itd. Vzpon po šeststo metrov visoki severozapadni steni Rznika, ki jo je preplezal z Binetom Benkovičem leta 1939, pa predstavlja njegov največji plezalski uspeh.

Ze prve dni po vojni je začel obnavljati PD Kamnik, kasneje pa je organiziral tudi ustanovitev PD Jezersko. Ves čas je bil aktiven plezalec, napravil vrsto novih smeri, zahtevnejših ponovitev ter tudi številne vzpone v tujih gorstvih. Najbolj požrtvovalno ter z naj-

Nogometni derbi v Kranju

V nedeljo ob 11. uri bo na centralnem stadionu »Stanka Mlakarja« v Kranju prvenstveno nogometno srečanje med prvo in drugo plasirano ekipo v slovenski ligi CELJEM IN TRIGLAVOM.

ŽELITE SODELOVATI PRI ŽREBANJU?

Za vse stare in nove naročnike bo »Glas« pripravil

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE

Zato naročite »Glas«. Naročnina je le 1000 din za pol leta, oziroma 2000 din letno.

»Glas« lahko naročite po priloženi dopisnici, na upravi v Kranju, pri podružnici v tiskarni na Jesenicah in v Kamniku v kinu »DOM«!

P. n.

Znamka
90 din

GLAS

uprava

KLANJ

p. p. 81

prodaja

Prodaj otroški športni voziček, stojalo za kolesa, in iščem žensko za ročno pletenje. Trgovina, Kranj, Titov trg 24 5533

Prodaj NSU primo 175 ccm po zelo ugodni ceni. Kranj, Škofjeloška 5 5560

Prodaj kravo s teletom. Mavčiče 59, Kranj 5561

Prodaj 6 tednov stare prašičke in hruške moštariče. Cerklje 103 5562

Prodaj težko kravo po teletu. Markič Franc, Kokrica 1, Kranj 5563

Prodaj dva zazidljiva štedilnika (desna), Zlato polje 17, Kranj 5564

Prodaj motorno kosilnico BCS novo. Naslov v oglasnem oddelku 5565

Marmor plošče za benecijski tlak 10 m² prodaj. Škofjeloška 56, Kranj 5566

Prodaj brejo kobilo. Voglje 76, Senčur 5567

Prodaj kravo v devetem mesecu brejosti in prašiča 100 kg težkega. Apno 7, Cerklje 5568

Prodaj NSU primo 150 ccm, ojačevalec 15 w in foto aparat »Kodak«. Naslov v oglasnem oddelku 5569

Prodaj zimsko jabolka. Zirovnik, Valburga 14, Smednik 5570

Električno peč »Tobia« novo prodaj ali zamenjam z doplačilom za šivalni stroj. Jerkovič, 31 divizije 50, Kranj 5571

Prodaj 10 zajkel za plemo in 100 butar. Jereb, Sp. Brnik 23, Cerklje 5572

Prodaj vola za plemo. Tenetiše 1, Golnik 5573

Prodaj kravo s teletom. Sp. Besnica 15 5574

Prodaj sod 75 literski. Naslov v oglasnem oddelku 5575

Prodaj globok otroški voziček. Kopališka 9, Skofja Loka 5576

Ugodno prodaj malo rabljen otroški globok voziček »Jadransko« zložljivo stajico. Vencelj, Kranj, Vodopivčeva 16 5577

Prodaj prašičke 6 tednov stare. Sp. Brnik 63, Cerklje 5578

Prodaj telico 17 mesecev staro za plemo. Juvančič Marija, Podreča 49, Smednik 5579

Prodaj tesan les za stanovanjsko hišo 9x9 komplet. Nasl. v ogl. oddelku 5580

Prodaj morske prašičke. Polajner Sp. Brnik 11, Cerklje 5581

Prodaj 35 literski kotel za žganjekuho in kmečki mlin za žito. Sp. Brnik 68, Cerklje 5582

Nov pralni stroj »Kastor« 5 kg najnovejši superavtomat prodaj. Naslov v ogl. oddelku 5583

Prodaj CEAT naylon gume 5.60 x 13.5 kom. Štingl Silvo, Kranj, Kajuhova 14 5593

Ugodno prodaj globok otroški voziček, Rakovec, St. Rozmana 1, Kranj 5594

Prodaj motor »Java« 250 ccm all zamenjam za dvosežni moped. Mohorič Janez, Žgoša 33, Begunje 5595

Prodaj 4 ha gozda v bližini Škofje Loke. Naslov v ogl. oddelku 5596

Prodaj 5 velikih lepih oleandrov primernih za dvorane. Kranj, Zasavska c. 3 5597

Prodaj cementno strešno opeko (folc). Udovc, Jezerska c. 7, Kranj 5598

kupim

Kupim pletilni stroj (gospodinjki). Ponudbe poslati pod »Pletilni stroj« 5584

Kupim Topolino C. Ponudbe poslati Vambergar Ivan, Zlatnarjeva št. 6, Kranj — Stražišče 5599

Kupim sod dobro ohranjen 100 - 200 l. Ponudbe poslati pod Tako 5600

ostalo

Iščem dekle staro 25 - 40 let za pomoč na mali kmetiji. Plača dobra. Naslov v ogl. oddelku 5506

Iščem žensko za varstvo otroka in pomoč v gospodinjstvu. Ostalo po dogovoru. Nasl. v ogl. odd. 5585

Podpisani Zidanek Anton Lipce 16, Jesenice izjavljam, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravila moja žena Zidanek Marija, uslužbenka Gorenjke« Jesenice 5586

Odstopim vrstni red »SKODA« dobava 1 četrletje 1966 brez nagrade. Naslov v oglasnem odd. 5587

Dam sobo delavki na tri izmene za pomoč v gospodinjstvu. Nasl. v oglasnem oddelku. 5588

Sobo oddam dvema študentoma. Kranj — Čirče 14 5589

Stanovanje dobi pošteno dekle, za pomoč v gospodinjstvu. Ostalo po dogovoru. Kranj, Titov trg 1 5590

Sobo opremljeno oddam za predplačilo najemnine all posojilo. Naslov v oglasnem oddelku 5591

Inštruiram matematiko in angleščino. Nasl. v ogl. odd. 5592

Obveščam cenjene stranke, da bo čevljarska delavnica (prej invalidska) zopet sprejemala popravilo čevljev. Se priporoča BEZINOVIC KRUNO, Kranj, Tomšičeva 42 5601

V soboto in nedeljo vam nudim gostilna v Trbojah pristne domače pečenice in krvavice z domačim zeljem. Tudi ljubitelji rib bodo lepo postreženi s svežimi ribami. VABLJENI! 5602

Dne 16. t.m. sem izgubil 10 kom. »BEBI« vozičkov od Bitnja do Ljubljane. Najditelja prošim, da sporoči Hafner Milanu, Sp. Bitnje 61, Zabnica 5603

Vzamem na stanovanje pošteno dekle. Nasl. v ogl. odd. 5604

Vsako količino živega apna vam ugodno pripeljem na dom. Informacije po telefonu 21-295 ali osebno pri Trebec Franjo, Kajuhova 2, Kranj 5605

KUD Janko Kalan Voklo priredi v nedeljo, dne 24. 10. 1965, MLADINSKI PLES. Vljudno vabljeni! 5584

Zavarovalnica Kranj posredujemo prodajo:

karamboliranega osebne avtomobila

ZASTAVA 750, leto izdelave 1965, s prevoženimi 16.000 km.

Začetna cena 700.000.—

Ogled vozila je možen vsak dan od 6. do 14. ure

v mehanični delavnici Transturist Škofja Loka.

Pismene ponudbe sprejema Zavarovalnica Kranj do srede, 27. 10. 1965 do 12. ure.

OBLETNICA

V neizprosni usodi z bolečino v srcu se spominjamo dne 19. 10. 1964, ko je brez besed odšel v neznano, moj dragi ljubeči mož, skrbni ata

VINKO ČEBULJ

Kar življenje je združilo je ločila smrt.

Bolečino lahko razume samo tisti, kdor jo okusi.

Zena Marija in sinova Vinko in Branko

STE ŽE PORAVNALI NAROČNINO?

Poravnana naročnina za 1965. leto je pogoj za sodelovanje pri

VELIKEM NAGRADNEM ŽREBANJU

za vse stare in nove naročnike, ki bo v začetku prihodnjega leta!

Če niste poravnali naročnino vašemu poštarju, jo lahko nakažete na tekoči račun pri Komunalni banki Kranj, številka 515-1-135.

Naročam GLAS

Pošiljati mi ga pričnite dne _____

na naslov: _____

(Napisati čitljivo priimek in ime ter bivališče)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino

Podpis
naročnika

GOSPODARSKA ZBORNICA SR SLOVENIJE

sklicuje po dogovoru z Republiškim odborom Sindikatov storitvenih dejavnosti v zvezi z oceno ekonomskega položaja obratne dejavnosti ob uveljavljanju gospodarske reforme in v zvezi z izvedbo redne skupščine zbornice

POSVETOVANJE

ki bo v petek, dne 29. oktobra 1965 ob 10. uri dopoldne v dvorani Skupščine občine Kranj, soba št. 15,

za območje občin Kranj, Jesenice, Radovljica, Šk. Loka in Tržič,

z naslednjim dnevnim redom:

1. Ekonomski položaj obratne dejavnosti v novih pogojih gospodarjenja in
2. Izvedba volitev predstavnikov v skupščino GZ SRS ter v Svet za obrt

Vabimo predstavnike obrtnih delovnih organizacij ter samostojne obrtnike navedenih območij, da se posvetovanja v čimvečjem številu udeležijo.

Mamice,

da ne bo zima presenetila Vaših majčkov, Vam nudimo v trgovini

MOJCA — Koroška c. 16

vse vrste otroških oblačil za zimo in zimski šport: otroške plaščke, razne pletenine, otroške džersej srjace, elastične hlače, toplo zimsko perilo in drugo.

ZA NAKUP SE PRIPOROCAMO!

RADIJSKI SPORED

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA - 23. oktobra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo - 9.25 Mladi glasbeniki glasbenih šol pred mikrofonom - 9.45 Klavir v ritmu - 10.15 Pisan operni sprehod - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Divertimento za godalni orkester - 12.20 Kmetijski nasveti - 12.40 Jesen na deželi - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Odlomki iz oper jugoslovanskih avtorjev - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Naši amaterji nam pojo - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Gremo v kino - 17.35 Najpriljubnejše popevke preteklega tedna - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Iz relesnih postaj - 18.45 S knjižnega trga - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Sobotni koncert lahke glasbe - 20.30 Pokaži kaj znaš - 21.30 Vedri zvoki - 22.10 Oddaja za naše izseljence - 23.05 Plesna glasba

NEDELJA - 24. oktobra

6.00 Dobro jutro - 6.30 Napotki za turiste - 8.05 Mladinska radijska igra - 8.45 Iz albuma skladb za otroke - 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. - 10.00 Se pomnite tovariši - 10.25 Pesmi borbe in dela - 10.45 Ljubiteljem lahke glasbe - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.45 Nedeljska reportaža - 12.05 Naši

poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. - 13.30 Za našo vas - 13.45 Od vasi do vasi - 14.00 Znamenite arije - slavnih pevcov - 14.40 Danes popoldne - 16.00 Humoreske tega tedna - 17.30 Radijska igra - 18.38 Poljudne violinske skladbe - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Prenos slavnostnega koncerta ob dnevu Združenih narodov - 22.10 Glasba ne pozna meja - 23.05 Elektronska glasba v realizacijah zahodnonemškega radia Köln

PONEDELJEK - 25. oktobra

8.05 Glasbena matineja komorne in solistične glasbe - 8.55 Za mlade radovedneže - 9.10 Otroška igra s petjem - 9.25 Naš juke box - 10.15 Eden glasbenikov stare Ljubljane - 10.35 Naš podlistek - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz slovenske

narodne skrinje - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Bravničarjeve skladbe za klavir in violino - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Stare zborovske skladbe - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 V svetu oper-

nih melodij - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Zvočni razgledi - 18.45 Družba in čas - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Cetrti ure z ansambлом Mojmir Sepeta - 20.15 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije - 22.10 Zveneči akordi - 22.50 Literarni nokturno - 23.05 Po svetu jazza

TOREK - 26. oktobra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri - 10.15 Pojo slovenski operni pevci - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Slavnih virtuozov vam igrajo - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Na kmetijski peči - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 14.35 Pet minut za novo pesmico - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 V torek na svidenje - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Koncert po željah poslušalcev - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Iz studia 14 - 18.45 Na mednarodnih križpotjih - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Mali koncert Slovenskega okteta - 20.20 Radijska igra - 21.20 Razpoloženski zvoki - 22.10 Glasbena medigra - 22.15 Skupni program JRT - 23.05 V ritmu surfa

SREDA - 27. oktobra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Pisan svet pravljic in zgodbi - 9.10 Naši mladinski zborovodje - 9.30 V svetu lahke glasbe - 10.15 Majhen nastop sopranistke Hilde Högl - 10.45 Človek in zdravje - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Arije in

orkestralni odlomki iz oper - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Mali vokalni ansambli - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za sred-

njo stopnjo - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 Koncert godbe na pihala praške grajske straže - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Izbrani listi iz Bartokovega ustvarjanja - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.15 Iz fonoteke radia Koper - 18.40 Naš razgovor - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Madame Butterfly - opera - 22.50 Literarni nokturno - 23.05 Nočna harmonija

CETRTEK - 28. oktobra

8.05 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.25 Hvaležni medvedek - pravljica - 9.40 Stari in novi znanci - 10.15 S solisti zagrebske opere - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Capricolo - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Čez hrib in dol - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Divja jaga - simfonična pesnitev - 14.30 Glasbeni vedež - 15.20 Zabavni intermezzo - 15.30 S pihalnimi godbami v ritmu koračnice - 15.40 Literarni sprehod - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Turistična oddaja - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Odskočna deska - 18.45

Jezikovni pogovori - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov - 21.00 Večer umetniške besede - 21.40 Literarni nokturno - 22.10 Bachov večer - 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana

PETEK - 29. oktobra

8.05 Glasbena matineja opernih melodij - 8.55 Pionirski tednik - 9.25 Domače viže - domači ansambli - 9.35 Pet minut za novo pesmico - 10.15 Iz Španije - 10.35 Novost na knjižni polici - 10.55 Glasbena medigra - 11.00 Turistični napotki za tuje goste - 11.15 Nimaš prednosti - 12.05 Iz oper Carla Marije Webra - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Slovenske narodne ob spremljavi klavirja - 13.30 Priporočajo vam - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 14.35 Naši amaterski zbori pojo - 15.20 Napotki za turiste - 15.25 Zabavni intermezzo - 15.30 Ansambel "Veseli hribovci" in trio Slavka Avsenika - 15.45 V svetu znanosti - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Patkov simfonični koncert - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu - 18.20 Plesni orkester RTV Ljubljana - 18.45 Kulturni globus - 19.05 Glasbene razglednice - 20.00 Iz arhiva operetnih melodij - 20.20 Tedenski zunanjepolitni pregled - 20.30 Naši skladatelji pred mikrofonom - 21.15 Oddaja o morju in pomorskih - 22.10 Za ljubitelje jazza - 22.50 Literarni nokturno - 23.05 Med novostmi našega arhiva

SOBOTA - 23. oktobra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
Evrovizija
17.00 Zaključni del tekmovanja v telovadbi
RTV Ljubljana
19.30 Vsako soboto
19.45 Cik-cak
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 Sprehod skozi čas
RTV Beograd
21.10 Druga plat medalje
RTV Ljubljana
22.00 Dick Powell vam predstavlja
22.50 Poročila

NEDELJA - 24. oktobra

RTV Zagreb
9.30 1:1 glasbena oddaja
10.00 Kmetijska oddaja
RTV Beograd
10.45 Oddaja za otroke
RTV Ljubljana
11.30 Čirkuški deček
RTV Zagreb
12.00 Nedeljska TV kooperacija
16.00 Pokaži, kaj znaš

17.45 Grindl - film
18.10 Danny Kaye vam predstavlja
RTV Zagreb
19.00 V nedeljo ob sedmih
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.45 Kratki film
Evrovizija
21.00 Koncert ob dnevu OZN
RTV Ljubljana
22.00 Zadnja poročila

PONEDELJEK - 25. okt.

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Ljubljana
11.40 TV v šoli
RTV Beograd
17.40 Tečaj angleškega jezika
RTV Zagreb
18.10 Risanke
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
18.45 Kuharski nasveti
RTV Beograd
19.15 Tedenski športni pregled

TELEVIZIJA

RTV Ljubljana
19.45 Propagandna oddaja
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 Beg v ječo - TV drama
RTV Zagreb
21.30 Mali komorni koncert
RTV Ljubljana
21.45 Svet na zaslonu

TOREK - 26. oktobra

Ni sporeda!

SREDA - 27. oktobra

RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
16.40 Govorimo rusko
17.00 Učimo se angleščine
RTV Ljubljana
17.40 Tik-tak
RTV Beograd
17.55 Slike sveta
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Zagreb
18.45 Glasbena sredi
RTV Ljubljana

19.15 Mozaik kratkega filma
19.45 Cik-cak
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.20 TV obzornik
20.30 Mednarodna ura
21.30 Kulturna panorama
22.10 Poročila

CETRTEK - 28. oktobra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Beograd
11.00 Tečaj angleškega jezika
16.10 TV v šoli
RTV Ljubljana
17.10 Oddaja za JLA
RTV Zagreb
17.40 Združuje radovednežev
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Beograd
18.45 Tata, kupi mi diplomu
RTV Zagreb
19.10 Koncert resne glasbe
RTV Ljubljana
19.40 TV pošta

RTV Beograd

20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 Rezerviran čas
21.40 Poročila
Evrovizija
21.00 Telovadba
Evropa : Japonska
RTV Ljubljana
23.30 Zadnja poročila

PETEK - 29. oktobra

RTV Zagreb
10.00 Televizija v šoli
16.40 Govorimo rusko
17.00 Učimo se angleščine
RTV Ljubljana
17.30 Pogovor o slovenščini
RTV Zagreb
18.00 Otroški magazin
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Ljubljana
18.45 Rezerviran čas
19.40 TV akcija
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 Johnny Belinda
22.10 Poročila

Javni pogovor o urbanizmu

Delo in razum

Nagrade in odškodnine novatorjem so še vedno prenizke

Komisija za ocerjevanje tehničnih izboljšav jeseniške železarne je na svoji seji obravnavala 10 pomembnih predlogov za tehnične izboljšave v organizaciji proizvodnje. Poleg pohval so predlagateljem odobrili tudi 778.000 dinarjev odškodnine. Pomembne predloge so tokrat dali Janez Bergant, Igor Logar in Avrelj Ravnikar za ogrevanje javorniških valjarn.

Letos je komisija obravnavala še 40 pomembnih predlogov, ki ob uveljavljanju dajejo v proizvodnji precejšnje koristi. Predlagateljem pa so

letos že priznali skoraj 3 milijone dinarjev nagrad oziroma odškodnin za uresničene zamisli. Vendar, kot so že večkrat ugotavljali na sejah te komisije, so ta izplačila le malenkostno, bolj moralno priznanje novatorjem. Zlasti iščejo vse možne oblike izpopolnjevanja proizvodnih postopkov in varčevanja s surovinami, ker menijo da za povečanje produktivnosti in osebnega standarda ni dovolj le delo in pridnost, marveč tudi razum, se pravi strokovno znanje in uveljavljanje novih izboljšav. U.Z.

Občinski odbor SZDL Jesenice je v sredo razpravljal o predlogu za znižanje proračuna občine Jesenice. Novi pogoji gospodarjenja oziroma novi ukrepi uvajajo določene spremembe v dotoku dohodkov proračuna, ki se mu morajo prilagoditi tudi izdatki.

Prvotni proračun je predvideval 1 milijardo 468 milijonov dinarjev, dohodkov in izdatkov, medtem ko novi predlog predvideva milijardo 285 milijonov 873 tisoč dinarjev dohodka. Razlika 82.127.000 dinarjev je bilo treba odvzeti skoraj pri vseh izdatkih v proračunu.

Povečali so le sredstva za zdravstveno varstvo, gospodarske posege — to je v glavnem za regres za mleko, ki se bo povečal od sedanjih 5 na 10 dinarjev ter za proračunske obveznosti iz prejšnjih let.

Ob podrobnejšem pregledovanju proračunskih postavk

so člani odbora ugotavljali, da gredo precejšnja proračunska sredstva za izdelavo urbanističnih načrtov, ki pa so dolgoročnega značaja ter zato nastaja vprašanje, ali jih je res treba poravnati ravno v sedanjem obdobju. Poleg tega so predpisi s tega področja zelo težji in zahtevajo pri izdelavi načrtov več

različnih rešitev kar podraži delo. Zato so se dogovorili, da naj Občinski odbor socialistične zveze delovnega ljudstva organizira o urbanizmu in ostalih vprašanjih, ki nastajajo v zvezi s tem, širši razgovor oziroma tribuno.

Redna konferenca občinskega odbora SZDL naj bi bila 5. decembra. Glede vsebine so se domenili, naj bi konferenca zlasti obravnavala družbene službe, turizem in obrtno dejavnost.

S. H.

TEŽAVE TD NA JESENICAH

Brez sredstev

zato brez perspektive

Turistično društvo Jesenice, ki je imelo za letošnje leto bogat in za razvoj turizma važen delovni program, svojega programa ne bo izpolnilo, ker se bori s finančnimi težavami.

Društvo ne prejema nikakih dotacij. S sredstvi, ki jih dobi za plakatiranje pa ne more kriti niti tekočih izdatkov. Da bi si finančno opomoglo, je prevzelo gostišče na Potokih. Zaradi prevelikih izdatkov gostišče ne dela z dobičkom na katerega je društvo računalo. Za letošnje noveletne praznike namerava postaviti društvo nekaj noveletnih jelk. To pa mu brez pomoči ne bo uspelo. Prav bi bilo, da bi priskočila na pomoč trgovska in gostinska podjetja, ki imajo od turizma največ koristi. Če Turistično društvo Jesenice ne bo prejemale redne dotacije in ne bo našlo razumevanja pri tistih, ki žanjejo od turizma koristi, bo tudi v prihodnje le životarilo.

Vprašanje še, ali naj društvo, ki zaradi pomanjkanja

denarnih sredstev svojega poslanstva ne more izvrševati, sploh obstoja? Pred rednim letnim občnim zborom bi bil nujen širši posvet s predstavniki občinske skupščine, gospodarskih organizacij in predvsem trgovsko-gostinskih podjetij, na katerem bi razčistili možnost nadaljnega uspešnega delovanja društva, ki je Jesenicam prav gotovo potrebno.

OBJAVE

Živinorejsko veterinarski zavod Kranj obvešča živinorejce s področja od Lancovega do Podnarta, da zaradi porušeni mostov ne more redno vzdrževati osemenjevalne proge za osemenjevanje vsak dan od 11. ure v Kmetijsko zadrugo Radovljica, telefon 70-253. Sporočiti je treba točen naslov. Osemenjevalec bo potem prišel na dom.

Počasi, počasi raste tribuna na hokejskem igrišču na Jesenicah. Namesto da bi bile Jesenice ene od mest-gostiteljev najboljših hokejistov na svetu (za to bi morali imeti pokrito dvorano), prizadeti športni delavci s strahom pogledujejo na svojo tribuno in ne vedo, ali jim jo bo sploh uspelo dograditi — Foto Perdan

NA TORKOVI SEJI OBČINSKEGA KOMITEJA ZK JESENICE

0 kolektivu v zagati

Kolektiv Lesno galanterijskega podjetja na Jesenicah je letos v vse večjih zagatah. Naj za to zadostuje le datek, da so v letošnjem prvem polletju v primerjavi z istim obdobjem lani dosegli za okroglo 35 milijonov ali 40 odstotkov dinarjev manjši dohodek. Težave so postale tako pereče, da je o tem razpravljala občinska komiteja ZK na seji proteklih torek.

V poročilu in razpravi je bilo ugotovljeno še vrsto pomanjkljivosti in nepravilnosti v tem podjetju bodisi v

poslovanju, vodenju in upravljanju. Sprejeli so več konkretnih zaključkov kot pomoč kolektivu, ki naj v celoti preko organov samoupravljanja prevzame odgovornost za izboljšanje sedanjega položaja.

Na isti seji so obravnavali tudi poročilo kontrolne komisije o delu nekaterih osnovnih organizacij in predlagali nekaj konkretnih ukrepov. Domenili so se za razgovore s sekretarjati organizaciji ZK v Kranjski gori, Martuljki, Mojstrani, Zabreznici in v Zirovnici.

Ker obiskovalci XV. Gorenjskega sejma v Kranju, še do danes niso dvignili vseh dobitkov, izžrebanih zadnji dan sejma, 10. oktobra, ponovno objavljamo številke izžrebanih vstopnic, katerih lastniki se še niso oglasili na upravi sejma:

1. izžrebane vstopnice za odrasle — zelene barve:

16926, 056115, 22202, 038000, 049525, 0394444, 17152, 06997, 039446, 22913, 056853, 04668, 14939, 057433, 02565, 20201, 52963, 06530, 52839

2. dijaške vstopnice — modre barve:

03583, 12681, 17803, 10020, 024556, 12671, 03744, 12439, 12149, 11498, 06680.

Vse lastnike, ki imajo vstopnice, navedenih številčk prosimo, da dobitke dvignejo na upravi sejma, Kranj, Staneta Zagarja 27, najkasneje do 10. novembra 1965. Po tem roku dobitkov ne bomo več izdajali.

GLAS

Izdaja in tiska CP -Gorenjski tisk- Kranj, Koroška cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Zagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 515-1-135. Telefoni redakcije: 21-835, 22-153 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letno 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih številčk 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nenaročnike 50 din beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo